

Skub!!!

DKP • Information • Debat • Aktivitet

NR. 2 • APRIL 2018

Jubilæer i maj: Karl Marx 200 år side 4-5

Studerteroprøret i København 50 år side 18-21

Læs også om den kinesiske partikongres på side 6-8 og om den seneste udvikling i Catalonien på side 10-13

Indholdsfortegnelse

Karl Marx 1818-2018	side 4
Virkeliggjort socialisme på kinesisk	side 6
Christian Hermann Jensen	side 9
Den aktuelle situation i Catalonien	side 10
Nul huller	side 14
Udtalelse fra DKP Hovedstaden	side 15
Rejsen til Barcelona på Yussufs skib	side 16
Studenteroprøret i København	side 18
Da dragonerne trak blank	side 22
Fred & solidaritet	side 24
4. maj	side 26
Bøger	side 28
Debat	side 31
1. maj-hilsener	side 32

Åbningstider

for DKP's sekretariat og partibutik, Frederikssundsvej 64, København NV

Mandag kl. 13-16	Per Feldballe Eriksen
Torsdag kl. 13-16	Luis Monteiro
Lørdag kl. 11-14	Terkild Marker

Telefon: 33 91 66 44

Bladfonden januar kvartal 2017

Januar i alt	kr. 2.100,-
Februar i alt	kr. 775,-

Marts

Jens Fransen, Slagelse,	kr. 150,-
Bjarne Rasmussen, Roskilde,	kr. 100,-
Agnes Ruben, København N,	kr. 100,-
Luca F.,	kr. 250,-
Anders Kristensen, København N,	kr. 100,-
Erna & Per Eriksen, Søborg,	kr. 200,-
Anker Schjerning, salg af 2 stk. Jul i Slagelse,	kr. 50,-

I alt	kr. 950,-
-------	-----------

Januar kvartal i alt kr. 3.825,-

Bidrag til DKP's bladfond kan indsættes på giro 5 00 27 53 (+01< +5002753) eller bank 1551 0005002753.

Manuskripter til Skub

modtages gerne på papir, men helst i digital form – tekster i et tekstbehandlingsformat (Word eller WordPerfect, *ikke* pdf eller billedfil), billeder i gængse billedformater og i en passende høj opløsning (filstørrelse mindst 100 KB). Tekst og billeder fremsendes som selvstændige filer, *ikke* integrerede i samme dokument; i tekster bedes avancerede funktioner som punkttegnopstilling og fodnoter undgået. Både tekst- og billedfiler kan mailes til redaktørens e-adresse hedin@c.dk.

På forhånd tak.

Red.

Skub nr. 2 april 2018

Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 64, 2400 København NV
Tlf.: 33 91 66 44

www.dkp.dk

E-post dkp@dkp.dk

Giro/bank (1551) 5 00 27 53

LaserTryk, Århus

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Stamer Hedin

Synspunkter fremsat i signerede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller partiledelsens holdning.

Skub udkommer 4 gange om året. Årsabonnement: Kr. 200

Deadline næste gang den 2. august 2018

Annoncepriser i Skub

1 side	kr. 1.000
½ side	kr. 500
¼ side	kr. 250

og så videre dernedad.

Skub

Forsidebilledet: Hovedbygningen på det gamle Københavns Universitet i Latinerkvarteret, hvor studenteroprøret fandt sted i 1968. Indsat nederst til venstre et ungdomsbillede af Karl Marx.

Det stinker

Gift spiller en afgørende rolle i den propaganda, der hver dag væltes ud over os – ikke kun i den forstand, at løgnagtig propaganda er gift for alt menneskeligt, men også – og for tiden ikke mindst – som løgnenes genstand.

Rusland – nej, ikke det sagesløse hellige Rusland, men præsident Putin i egen høje person – har på åben gade i det fredelige, demokratiske England, som aldrig har gjort nogen eller noget fortræd, på snedigste vis under venskabs skændige maske sneget sig til at forgifte en tidligere russisk dobbeltspion og hans datter, så de næsten døde af det. Ganske vist er der ingen beviser. Ganske vist befandt den pågældende spion sig i England, fordi han fra sin fængselscelle, hvor Putin for længst kunne have gjort det af med ham, var blevet udvekslet med en tilsvarende personage fra den anden side. Og ganske vist kan man gå ud fra, at han for længst har fortalt briterne alt, hvad han måtte kende til af russiske hemmeligheder. Det er alt sammen lige meget: Vi *véd*, han er skyldig! Putin, altså.

Det er tydeligt, at den besynderlige påstand om den besynderlige forbrydelse er blevet mødt med skepsis fra flere sider. I *Arbejderen* har en civilingenør gjort opmærksom på, at det anvendte giftstof, novichok, som angiveligt kun russere kender til, er velkendt i Vesten. Ingen har åbent turdet sige det, som alle tydeligvis tænker: Dette stinker af CIA-provokation.

Selvfølgelig ikke; den slags skal man jo kunne bevise. Det er kun, når man hedder Donald Trump, Theresa May eller Anders Samuelsen, at man ikke behøver bevise sine anklager.

Det er ikke første gang, CIA har gennemført den slags *covert actions*, hvis formål er, at USA kan beskylte andre (i reglen russerne, somme tider også f.eks. syrerne) for diverse ondsindede handlinger. Det var faktisk det, organisationen i sin tid blev skabt til. Se Jakovlev, *Tusmørkets helte*, Sputnik 1986. Det kaldes psykologisk krigsførelse. Og somme tider *kan* det bevises; det var f.eks. tilfældet, da CIA hyrede georgiske lejesoldater til fra tagene omkring Maidan-pladsen i Kiev at skyde på demonstranterne på pladsen, så den ukrainske regering kunne beskyldes for at have dræbt fredelige demonstranter.

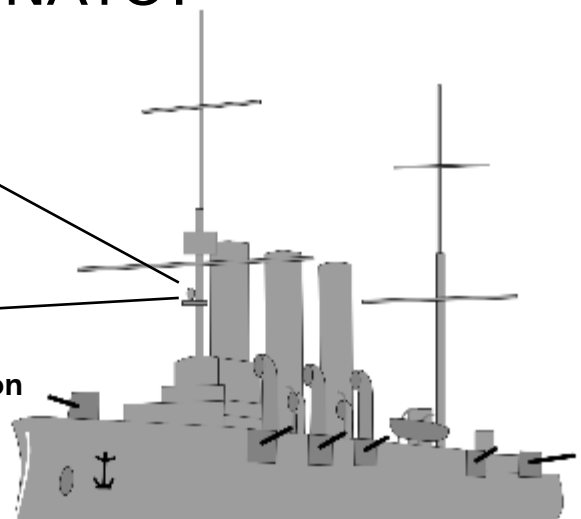
Hvad er formålet med den slags provokationer og den aggressive propaganda mod (især) Rusland, de følges op af? Tydeligvis at øge spændingen i og omkring Europa; det er i hvert fald det, der bliver resultatet. Ønsker USA da en tredje verdenskrig? Næppe. Men en stadig krigsfrygt i de lande, USA allierer sig med, vil øge afsætningsmulighederne for den amerikanske våbenindustri, sådan som vi netop har set det herhjemme med F-35 jagerflyene. Og den amerikanske økonomi er dybt afhængig af våbenindustrien.

Det er den britiske og den franske også, så de to landes ledere spiller villigt med, også når den syriske »diktator« uden beviser beskyldes for »igen« at have brugt giftgas mod sit folk. Men hvad driver Anders Samuelsen? Tror han på løgnene? Eller logrer han bare, når det forlanges?

For uafhængighed og socialisme!
For fred og afspænding!
Ud af EU og NATO!

Danmarks Kommunistiske Parti og SKUBs redaktion
ønsker alle læsere en god
1. maj

Karl Marx 1818–2018

Der er en række jubilæer at fejre i år. Først og fremmest er det 200 år siden, Karl Marx blev født, og filmen *Den unge Karl Marx* bidrager til den fortjente hyldelse.

Af Lars Ulrik Thomsen

Den 5. maj 2018 er det 200-året for Karl Marx' fødsel. I foråret 2017 udkom der i Tyskland en ny film om Marx og Engels *Der junge Karl Marx*, som er lavet af Roul Peck. Den blev vist i danske biografer i oktober og november samme år.

Filmen om den unge Marx er ualmindelig godt lavet. Det er den, fordi den både giver et indblik i de personlige forhold i familien Marx, men især fordi den skildrer brydningerne i arbejderbevægelsen forud for de europæiske revolutioner i 1848.

I foromtalen til filmen nævnes det, at Marx og Engels med deres ungdommelige gå-på-mod støttede mange erfarne revolutionære fra sig. Det synes jeg ikke er rigtigt. De bekæmpede de sekteriske og småborgerlige bevægelser omkring Weitling, Grün og Proudhon, fordi kampen mod dem var en forudsætning for, at en videnskabelig udgave af socialismen kunne vinde fremgang.

Filmens højdepunkt er arbejdet med *Det kommunistiske Manifest* og trykningen af det i januar 1848 i London, som falder sammen med Februar-revolutionen i Frankrig.

Denne film er en glædelig undtagelse fra regelen, når det gælder arbejderbevægelsens historie i de borgerlige medier. Havde det nu været en kendt komponist, videnskabsmand eller

Den unge Karl Marx.

skuespiller, ville han eller hun få en omfattende omtale i de elektroniske og trykte medier.

IMA (Institut for Marxistisk Analyse)

har sendt nedenstående om deres forårsmøderække:

Dette forår har vi planlagt en række foredrag, der omfatter følgende oplæg:

26. april: »Nation og velfærd i et klassemæssigt perspektiv med et udsyn til Marx 200 år« ved Niels Finn Christiansen.

17. maj: »Nationalisme og højrefløj« ved Mikkel Bolt.

7. juni: »Uddannelse og klassekamp« ved Niels Rosendal Jensen.

Endvidere vil IMA i begyndelsen af maj måned afholde et Marx-seminar i anledningen af 200-året for Karl Marx' fødsel.

Niels Rosendal Jensen (medlem af IMA's bestyrelse) har suppleret med følgende oplysninger om **Marx-seminaret**:

IMA er i gang med at forberede et seminar, der finder sted den **5. maj kl. 12-17**. Stedet er ikke helt på plads, og programmet mangler den sidste gang lak. Men **overskrifterne bliver Menneske – økonomi – historie**. Indledere er Niels Engelsted (menneske) og Karen Helveg Petersen (økonomi). Vi mangler endelig bekræftelse på temaet historie.

Meddelt af Anker Schjerning

IMA, som er et nystiftet initiativ, blev præsenteret på Marxisme-konferencen (Nørlund-seminaret) i september sidste år, se *Skub* august og november 2017. – *Red.*

Fra filmen om Karl Marx.

Da det nu er Karl Marx vil piben få en anden lyd. Der vil blive udtrykt beklagelse over den udvikling som hans ideer har fået, og ellers vil man forsøge at forbigå hans videnskabelige og filosofiske arbejde.

Sådan er den generelle udvikling i nutidens borgerskab; man vil ikke erkende kapitalismens manglende evne til at styre sit system. I stedet vil man rette fokus mod socialismen og dens sammenbrud i Sovjetunionen og andre lande.

Men med sin forfalskning af historien, for det er det man reelt forsøger, vil man blot skabe endnu større interesse hos ungdommen for at finde ud af, hvad det var Marx stod for.

Den forvirring, som nutidens økonomer har skabt efter den økonomiske krise i 2008, har medført en strøm af forklaringer på årsagen til krisen. Men uden at det har skabt klarhed.

Da finanskrisen toppede, spurgte den engelske dronning Elizabeth, under et besøg på *London School of Economics*, økonomerne om, hvorfor ingen opdagede »den forfærdelige finanskrise«, før det var for sent.

De lærde økonomer stod forlegne uden at svare. De havde gennemgået de bedste uddannelser i England og udlandet, men alle steder var Marx tabu, og derfor havde de intet svar.

Men Marx' indsats begrænser sig ikke kun til det økonomiske område. Den dialektiske logik han anvender i *Kapitalen* kan overføres til andre områder, f.eks. til naturvidenskaberne.

Marx bearbejdede et stort historisk stof om kapitalismen, og af det udleder han begreber og kategorier i takt med at analysen skrider fremad.

I *Kapitalen*¹ kommer Friedrich Engels ind på spørgsmålet i sit forord:

Det er en »misforståelse, at Marx ønsker at definere, hvor han kun diskuterer problemet, og at man i det hele taget hos Marx kan lede efter fiks og færdige og for al evighed gyldige definitioner.

Det er selvindlysende, at der hvor man ikke opfatter tingene og deres indbyrdes relationer som uforanderlige, men netop som foranderlige, må også tingenes afbildning i tanken, begreberne, ligeledes være udsat for forandring og omdannelse, at man ikke indkapsler dem i stive definitioner, men udvikler dem i den proces, hvorved de historisk, respektive logisk bliver til.«

Alt dette er tabu i det borgerlige samfund og på uddannelsesinstitutionerne. Derfor er det op til arbejderbevægelsens partier, at markere 200-året og forsøge at vække ungdommens interesse for en videnskabelig tilgang til de opgaver, som vores samfund står over for.

At frigøre Danmark fra EU, og i næste omgang sikre en overgang til socialismen og en planmæssig udvikling af produktionen. Det er de umiddelbare opgaver for DKP og arbejderbevægelsen!

Note:

¹ Kapitalen, 3. bog 1, s. 21 f., Karl Marx, Rhodos 1972.

Karl Marx måtte flygte fra land til land, da kontrarevolutionen satte ind efter 1848. Her har en senere kunstner afbildet ham i kløerne på det franske politi.

Virkeliggjort socialisme på kinesisk

Af tre skelsættende begivenheder i den kommunistiske verdensbevægelse i det forgangne efterår er der én, vi først har fået mulighed for at behandle nu: Kongressen i Kinas Kommunistiske Parti.

Af Mik Thetmark, Midtjysk Distrikt.

Her tæt på 1. maj 2018 kan det være nyttigt at erindre om tre begivenheder i den kommunistiske verdensbevægelse i det forgangne år – begivenheder, der rækker ud i fremtiden og forpligter og inspirerer kommunister verden over.

Udover 100-året for Den store Socialistiske Oktoberrevolution bød 2017 også på det 19. Kommunistiske Verdensmøde i Skt. Petersborg (Leningrad) med deltagelse af kommunistiske og arbejderpartier fra 102 lande, heriblandt DKP. (Se *Skub* november '17 og januar '18.)

Man kunne tilføje den 19. Internationale Ungdomsfestival i Sotji, ligeledes i Rusland, som Demokratisk Ungdoms Verdensforbund afholdt tidligere på året. Her deltog 25.000 unge fra den progressive, politisk organiserede ungdom verden over, ikke mindst mange organiserede kommunister, bl.a. vores egne fra Ungkommunisterne.

Den tredje markering for den kommunistiske verdensbevægelse fandt sted i Beijing i dagene 18.-24. oktober, nemlig Kinas Kommunistiske Partis 19. nationale kongres.

Den borgerlige nyhedskværn i både Danmark og det meste af udlandet udmærkede sig ved enten slet ikke eller kun overfladisk at dække disse vigtige begivenheder. Alligevel fandt KKP's 19. kongres sted i et land af en så stor betydning, at en vis udenlandsk pressedækning fandt sted, omend den, som forventet, var mangelfuld og domineret af antikommunistiske tirader, løgne og fordrejelser.

Revolution og kulturrevolution

I årtierne siden den kinesiske revolutions militære og politiske sejr og udråbelsen af Folkerepublikken Kina 1. oktober 1949 har KKP under yderst vanskelige vilkår, i krig og fred, under blokader, udenlandsk sabotage, imperialistisk inddæmning og væbnet aggression formået at forsvare de historiske landvindinger og udviklingen af et nyt samfund.

Fra 1949 til 1966 opbyggedes fundamentet for socialismen i Kina med en stærk især sværindustriel base og et kollektiviseret landbrug i et ødelagt land. Dette monumentale projekt indledtes efter næsten 14 års brutal japansk aggression, besættelse, folkemord og en efterfølgende borgerkrig.

Officielt regner man med at op mod 50 millioner kinesere mistede livet alene som følge den japanske krigsførelse.

Den katastrofale kampagne for at forcere stålproduktionen i 1958, under det såkaldte Store Spring Fremad, satte udviklingen tilbage både socialt og samfundsøkonomisk. En anden og ligeså fejlslagen politik, der startede i begyndelsen af

KKP's kongres genvalgte Xi Jinping til generalsekretær. Foto: KKP

1960'erne og siden nåede nærmest hysteriske højder, var den sekteriske og fjendtlige holdning, det kinesiske parti indtog overfor Sovjetunionen og dets Kommunistiske Parti. I løbet af få år udråbte KKP næsten hele den kommunistiske verdensbevægelse og majoriteten af landene i den socialistiske lejr til revisionister og fjender.

Ikke mindst økonomien led stor skade, efter at den massive sovjetiske bistand og det omfattende samarbejde i løbet af 1960'erne blev faset ud på kinesisk foranledning. Netop støtten fra Sovjetunionen og andre broderlande havde været væsentlig i opbygningen af en industriel kapacitet i Kina, og konsekvenserne ved ophøret af dette omfattende samarbejde blev alvorlige. Herudover førte sammenbruddet i det ellers rodfæstede sovjetisk-kinesiske venskab til en alvorlig splittelse i den kommunistiske verdensbevægelse, der fik negative følger i mange år – og i sidste ende kun gavnede imperialismen og det internationale borgerskab.

Det nok mest voldsomme udtryk for denne splittelse og politiske sekterisme var udbruddet af den såkaldte Store Proletariske Kulturrevolution.

Fra 1966 til 1973, under hvad der i dag officielt betegnes som De Ti Frygtelige År, blev det kommunistiske parti decimeret i en voldelig, anarkistisk kampagne, der kostede utallige liv, bragte enorme ødelæggelser og havde fatale sociale og økonomiske følger – en kampagne der først og fremmest var rettet mod partiets organisationer, struktur og ledende centrale og lokale kadre.

Alligevel rejste KKP sig igen med fornyet styrke efter Fire-Bandens fald i 1976. De kinesiske kommunister havde lært af de fejl og organisatoriske svagheder, kulturrevolutionens hærgen var et udslag af, og i de følgende år konsoliderede partiet sig på alle niveauer. Den organisatoriske enhed, den folkelige forankring og partiets lederskab over de væbnede styrker blev befæstet og kontinuiteten i samfundsudviklingen blev genoprettet.

Socialisme med kinesiske kendetegn

En omfattende reformproces iværksattes i 1978 under ledelse af partiets formand Deng Xiao Peng. Han sagde i den forbindelse:

»Fattigdom er ikke socialisme, og det socialistiske systems overlegenhed er i sidste analyse demonstreret ved hurtigere og større udvikling af produktivkræfterne end under det kapitalistiske system.«

Der er både i og udenfor den kommunistiske bevægelse jævnligt blevet rejst tvivl om karakteren af socialismen i Kina, officielt benævnt som »socialisme med kinesiske kendetegn«, efter de mange reformtiltag, der indledtes i 1978. Begrebet er indskrevet i både partiets og folkerepublikkens forfatninger.

Der er i tiden siden da blevet udviklet en betydelig privat sektor indenfor servicefag, industri og landbrug for at udvikle produktivkræfterne, skabe stærk og hurtig økonomisk vækst – og ikke mindst for at udrydde fattigdom og forbedre levestandarden for hele befolkningen. Dette er stort set lykkedes; og uden at de grundlæggende træk ved socialismen er blevet truet eller kompromitteret.

Folkerepublikken Kina opfylder til fulde kriterierne for en moderne socialistisk stat.

Arbejderklassens parti, KKP, leder og styrer på alle samfunds niveauer og organisatoriske planer og præger samfundet politisk, socialt og kulturelt. Ifølge forfatningen er det partiet (og ikke staten), der formelt set leder Folkets Befrielseshær og landets øvrige væbnede styrker. Sådan har det været siden borgerkrigene i 1920'erne, hvor de to voksede ud af hinanden og altid har været uadskilleligt forbundne. Det er også et forhold, der utvivlsomt var medvirkende til, at KKP overlevede kulturrevolutionens kaos. Og det er den historiske baggrund for, at KKP's generalsekretær på kongres efter kongres vælges til formand for partiets Centrale Militære Kontrol Kommission og som øverstbefalende for Folkets Befrielseshær.

Indenfor samfundsøkonomien er alle strategiske sektorer indenfor industri, byggeri, finans, transport m.v. statsligt, regionalt, kommunalt eller kollektivt ejet. Den private sektor er nøje reguleret og underlagt offentlig styring, bl.a. ved at være en integreret del af den igangværende 13. Femårsplan. Desuden opererer man i Kina med, hvad der benævnes som »makro-økonomiske kontrolmekanismer« for at sikre offentlig overvågning og regulering af den private sektor.

Som den kinesiske delegerede ved det 18. Kommunistiske Verdensmøde i Hanoi i 2016 udtrykte det:

»Det kommunistiske partis lederskab er det væsentligste træk ved den kinesiske socialisme, såvel som dets største styrke.«

Endvidere:

»Hvad KKP arbejder for at opbygge er kinesisk socialisme – ingen anden isme. Historien er ikke kommet til en afslutning, ej heller vil den slutte.«

Den 19. kongres

KKP's 19. kongres i oktober 2017 blev afholdt i Beijing med deltagelse af 2887 delegerede, som var valgt blandt deres kammerater i 4,4 mill. partiafdelinger.

Kinas Kommunistiske Parti blev i 1921 grundlagt af 50 kommunister, et medlemstal der i 1949 var vokset til 4,5 mill.. I dag består KKP af godt 90 mill. medlemmer og kan bryste sig af en årlig medlemsvækst på 2,5 mill. Et omtrent tilsvarende antal er organiseret i Kinas Kommunistiske Ungdomsliga.

Medlemskab af KKP kræver et års prøvetid og anbefaling af mindst to partimedlemmer, ligesom der lægges vægt på kandidatmedlemmets positive rolle i lokalsamfundet og blandt kollegaer. Alle nye medlemmer gennemgår en omfattende grundskoling, og medlemmer med anciennitet forventes hvert tredje år at deltage i et 3 måneders kursus på en partiskole. Udover den Centrale Partiskole i Beijing findes der partiskoler i alle byer med status af amtsligt hovedsæde.

Blandt KKP's medlemmer er 44% såkaldte frontlinjearbejdere, dvs. bønder (den største gruppe), arbejdere og tekniske indenfor industri, byggeri, transport m.v. samt kadre og funktionærer. Medlemmer med en mellemlang uddannelse udgør 40%, kvinder 24% og medlemmer under 35 år 26%. Etniske mindretal, ca 3% af Kinas befolkning, er i KKP repræsenteret med 6,8% af det samlede medlemstal.

Særligt tre programpunkter dominerede kongressen.

Siden 1980 er over 500 mill kinesere blevet løftet ud af fattigdom, de 40 millioner siden 18 kongres i 2012 – og det er nu partiets erklærede mål at *udrydde fattigdom i landet inden 2030*. Centrale og lokale partiorganisationer er ansvarlige for denne målopfyldelse, hvor man fundamentalt ændrer livsvilkårene for 14 mill mennesker årligt for at nå målet. Organiseringen af arbejdet foregår på fem niveauer: centralt, regionalt, amtsligt, kommunalt og på landsbyniveau.

De centrale partiorganer er forpligtet til at finansiere og facilitere kampen mod fattigdom på anbefalinger fra partiafdelinger på lavere niveauer, ligesom man lokalt er forpligtet til at udføre de centrale myndigheders planmål efter tilførsel af de nødvendige ressourcer.

Det betyder, at det lokale niveau udpeger, hvor og overfor hvem der skal sættes ind, til de koordinerende centrale partiorganisationer, som så fastsætter og er ansvarlige for at tilvejebringe og udbetale de påkrævede midler. I disse processer foregår der en nøje vurdering af kadreindsats på alle planer.

Det hører med til det sociale billede af Kina, at 1,3 milliarder kinesere i dag er dækket af en grundlæggende sundhedsforsikring, og at lønningerne i landet er steget med 500% de sidste 20 år. Den 13. femårsplan har som perspektiv, at gennemsnitsindkomsten inden 2020 fordobles i forhold til 2010.

At bekæmpe og *udrydde korruption* stod som på de to foregående kongresser højt på dagsordenen. I de fem år, der er gået siden KKP's 18. kongres, er over en million kadre, embedsmænd og andre blevet anklaget og idømt fængselsstraffe for korruption. Millioner af andre er blevet undersøgt, og der føres en intensiv kampagne mod embedsmisbrug og korruption i alle lag af samfundet. Man taler om »tigre« og »fluer«, alt efter

på hvilket embedsplan korruptionen finder sted. I 2011 blev to af disse tigre dømt og henrettet for bedrageri og modtagelse af bestikkelse for henholdsvis 100 og 200 mill. kr. Det drejede sig om viceborgmestrene i millionbyerne Hangzhou og Suzhou.

Vej & Bælte Initiativet, det 21. århundredes Nye Silkevej, og *en hastig udvikling af infrastrukturen* over hele Kina var et tredje væsentligt emne på kongressen.

Samtlige landsbyer i alle landets provinser og autonome regioner skal i 2020 være forbundet med asfalterede veje. I den forbindelse er der siden 1980 anlagt 120.000 km lande- og motorveje, bygget 20.000 jernbanetunneller og opført 1 million broer.

Den Nye Silkevej, som er integreret i denne udvikling, vil forbinde Kina med især »udviklingslandene« i resten af verden i et nyt gigantisk netværk af infrastruktur, der omfatter 65 nationer med et samlet indbyggertal på 4,4 mia.

I følge KKP har dette monumentale projekt også et socialistisk perspektiv, fordi det bringer mulighederne for samhandel bygget på ligeværdige internationale relationer op på et nyt plan, hvor vestlige stormagters hegemoni, handelsmonopoler og det imperialistiske handelssystem bliver svækket, og især landene i den tredje verden vil blive styrket.

Den Nye Silkevej blev på 19. kongres indskrevet i partiets forfatning.

Kina i verden

Udenrigspolitisk er Kina i stærk modsætning til især USAs imperialistiske politik og forsøg på verdensdominans. Kina støtter aktivt de socialistiske broderlande både økonomisk og politisk, og der er solide organisatoriske forbindelser mellem KKP og de regerende partier i Cuba, Vietnam, DDF Korea og Laos. Kina har også et udvidet og voksende samarbejde med partnerne i BRIKS – Brasilien, Rusland, Indien og Sydafrika. Også samhandelen med Venezuela er siden den Bolivariiske Revolution blevet styrket.

Forholdet til Rusland har i en årrække betydet et tæt, udvidet og voksende samarbejde mellem de to nabolande. De to stater stemmer oftest sammen i FN, hvad enten det drejer sig om Korea, Syrien, Palæstina, Latinamerika eller andre steder, og der er de seneste år opstået et tæt militært samarbejde.

At der stadig findes, hvad vi plejede at kalde den virkeliggjorte socialisme, blev slået fast både i både Sotji og Beijing.

Det var også et emne, bl.a. Vietnams delegerede på det 19. kommunistiske verdensmøde kom ind på. Her udtalte Tian Doc Loi fra Vietnams Kommunistiske Parti:

»...Kollapset af Sovjetunionen og de socialistiske lande i Østeuropa betyder ikke »historiens afslutning«; det betyder ikke at socialismen ikke længere er relevant.«

»...Vietnam, Kina og Laos har opnået en vældig socioøkonomisk udvikling gennem en proces af reform og fornyelse mod socialisme; mens Cuba og DDF Korea fast har forsvaret deres socialistiske stater, selvom de har stået ansigt til ansigt med konstant blokade, embargo og permanent sabotage fra imperialismen.«

»De nye omstændigheder kræver nye strategier og taktikker af os i kampen, mens vi husker på, at »alle nationer ikke opnår socialisme på samme måde«, som konkluderet af Lenin.«

Oversættelserne er forfatterens.

Kilder:

solidnet.org, hjemmesiden for det Kommunistiske Verdensmøde og dets medlemspartier.

cpc.people.com.cn, hjemmeside for Kinas Kommunistiske Parti.

People's Daily

Udvikling af Kinas infrastruktur var et vigtigt emne på kongressen. Her arbejdere ved et tunnelbyggeri. Foto: KKP

Tirsdag den 15. maj 2018 kl. 19.30

Modelarbejdere i historisk perspektiv

Foredrag ved Ph.d. Bo Ærenlund Sørensen tirsdag d. 15. maj kl. 19.30.

I Kina findes der en lang tradition for at statsmagten udnævner forbilleder til offentlig imitation. Dette foredrag vil fokusere på partistatens udnævnelse af modelarbejdere i perioden 1977-1992. Foredraget vil endvidere undersøge de kulturhistoriske rødder til den kinesiske tradition med at udnævne modeller og trække kulturhistoriske tråde frem til nutiden.

Dansk-Kinesisk Forenings foredrag afholdes på adressen: Forsamlingshuset, Onkel Dannys Plads 5, 1711 København V,

Entré: Medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening 20 kr., gæster 40 kr.

Christian Hermann Jensen

I Dansk-Kinesisk Forening er man i gang med at biografere nogle af de personer, der siden starten af 1950'erne har sat deres præg på arbejdet for at fremme interessen i Danmark for Kinas historie, kultur og samfundsforhold. En af pionererne og en helt afgørende kraft i dette arbejde var afdøde kammerat Christian Hermann Jensen, der i lange perioder var medlem af DKP's centralkomite.

Af Kjeld Allan Larsen, Dansk-Kinesisk Forening

Chr. Hermann Jensen: Sekretær og drivende organisatorisk kraft i Selskabet for kulturel forbindelse med Kina fra dets oprettelse i 1952. CHJ deltog i den første delegationsrejse til Kina i april-maj 1952 som optakt til Selskabets oprettelse i november, sad med i det nedsatte Arbejdsudvalg og dets underudvalg og var bestyrelsesmedlem gennem 1950-1960'erne. Efter sit besøg i Kina i 1952 skrev CHJ adskillige artikler i *Land og Folk* om udviklingen i Kina. Bruddet mellem Sovjet og Kina i 1960 og den efterfølgende sovjetisk-kinesiske ideologiske konflikt blev et personligt problem for CHJ, som samtidig med sit virke som sekretær for Selskabet var meget aktiv i DKP. Dette skisma fremgår af et brev fra CHJ til Selskabets formand Svend Heinild i 1963.

3.8.1917-18.6.1992, født St. Gallen i Schweiz, forældrene var bosat i Korsør, hvor faderen Ejnar Jensen var tandlæge og aktiv i modstandsbevægelsen. CHJ gik på Sorø Akademi, blev mag.art. i almindelig og sammenlignende litteraturhistorie fra Københavns universitet og i 1961 som den første i Danmark cand.art. i sinologi fra den nyoprettede lærestol i østasiatiske sprog og sinologi under dr.phil. Søren Egerod. Gift med franske Diana. Under besættelsen var CHJ kurér for Danmarks kommunistiske parti og blev den 7. januar 1942 anholdt af det tyske politi. I løbet af sin karriere inden for DKP var CHJ i en årrække, fra 1958, medlem af partiets Centralkomite, blev formand for partiets kulturpolitiske udvalg på DKP's 24. kongres i 1973 og dermed hovedkraften bag udformning af DKP's kulturpolitik. Efter krigen var CHJ som journalist for *Land og Folk* udstationeret i Paris, hvor han skrev udførlige artikler om den politiske og kulturelle udvikling i Frankrig. Med baggrund i sit kendskab til fransk kultur overværede han sammen med partiformanden Knud Jespersen Frankrigs kommunistiske Partis 18. kongres januar 1967. CHJ fungerede i 1950-1960'erne som forskningsbibliotekar på Det kongelige Bibliotek med ansvar for udlånsafdelingen. I samarbejde med Arbejderbe-

vægelsens bibliotek og arkiv tilrettelagde CHJ en udstilling på KB om Karl Marx i anledning af 150-årsdagen for Karl Marx's fødsel, som åbnedes 20. februar 1968 og varede til udgangen af marts. CHJs forskningsområde blev Georg Brandes' indflydelse på den kulturelle udvikling i Kina, hvilket resulterede i artiklen »Georg Brandes på kinesisk. Kommenterede bibliografiske noter«, publiceret i *Fund og Forskning*, bind 14 fra 1967. CHJ modtog midler til et to måneders forskningsophold i Praha i 1968, hvor han i dagene 25.-31. august samme år, midt under den kinesiske kulturrevolution – tillige med 11 andre sinologer fra Danmark og et samlet deltagerantal på 407 – deltog i The XX International Congress of Chinese Studies. I 1971 skiftede CHJ job, idet han pr. 1. maj blev udnævnt til fagleder ved Danmarks Biblioteksskole. I forbindelse med sit arbejde ved Biblioteksskolen var CHJ meget aktiv i midt-1970'erne i Danmarks Bibliotekarforening i forbindelse med regeringens lovforslag til ny bibliotekslov og revision af bibliotekaruddannelserne, som begge indeholdt omfattende besparelser og indskrænkninger. I sin nekrolog i *Det Fri Aktuelt* fra den 19. juni 1992 beskrev daværende rektor for Danmarks Biblioteksskole Ole Harbo CHJs arbejdsindsats på sin arbejdsplads og hans menneskelige egenskaber med følgende ord: »... Indtil sin pensionering i 1984 var han undervisningsleder for skolens sektion vedr. uddannelser til forskningsbibliotekerne og var drivkraft i de forbedringer, som gennemførtes i uddannelserne i 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne. Hans faglige virke på Danmarks Biblioteksskole var inden for fagområdet Publikumsservice, hvis indhold han udviklede til at omfatte forskningsbibliotekernes placering i det samlede biblioteksvæsen, deres lånervejledning, regler for benyttelse, forholdet mellem de forskellige biblioteksafdelinger samt lånesamarbejdet, nationalt og internationalt. ... I sin pensionisttilværelse tog CHJ sine litterære studier op igen, men for ca. et år siden ramtes han af en hjerneblødning, som lammede ham delvist. En kyndig og vidende kollega, de studerendes ven og hjælper og en lystig deltager i festligt lag er ikke mere. Vor tanker går til hans hustru Diana. Æret være hans minde.«

I publikationen *Kina i dag*, som Selskabet for kulturel forbindelse med Kina udgav i 1960, bidrog CHJ med artiklen »Sociallovgivning i den Kinesiske Folkerepublik«.

Den aktuelle situation i Catalonien

En opfølgning på artiklen »Den catalanske konflikt« i novembernummeret

Af Henrik Hald

Siden *Skub* offentliggjorde en artikel om situationen i Catalonien i november-nummeret, er situationen i regionen blevet yderligere forværret. Situationen i Catalonien er nu historien om en region, der fortsat kæmper for selvstændighed, og hvor den spanske stat, som modsvar, har fængslet lovligt valgte politikere og tvunget andre i eksil. Det er historien om et EU, der på trods af sin historiske begejstring for at støtte regionale mindretal i de østeuropæiske lande forholder sig fuldstændigt passivt til en politisk undertrykkelse af repræsentanter for flertallet af den catalanske befolkning. Og det er historien om et Spanien, som i større grad vender tilbage til de samme undertrykkelsesmekanismer, som også blev brugt under Francos fascistiske regime.

Men lad os først kigge på, hvad der er sket i regionen siden november måned 2017:

Uafhængighedserklæringen den 30. oktober 2017

Den 30. oktober 2017 var det catalanske parlament indkaldt med et eneste punkt på dagsordenen: vedtagelse af en unilateral deklARATION af uafhængighed. Punktet var dagsordenssat efter mange forgæves forsøg på at få den nationalkonservative regering i Spanien i tale for at finde en løsning på konflikten i Catalonien. En løsning i respekt for den folkeafstemning, der fandt sted den 1. oktober 2017, og hvor knap 57 % af den catalanske befolkning havde stemt, på trods af den spanske regerings vedholdende chikane af valget. En chikane, der bl.a. resulterede i, at politiet med hårdhændede metoder stormede valglokaler, konfiskerede stemmebokse og stemmesedler, lukkede for internettet – så registrering af vælgere måtte foregå manuelt – og aktivt brugte kniplerne, hvilket medførte, at mere end 800 mennesker efterfølgende måtte behandles på de catalanske sygehuse.

Uafhængighedsafstemningen i det catalanske parlament den 30. oktober 2017 medførte, at de tre partier Socialdemokratiet PSC, det nationalkonservative parti PP og det liberale parti Ciudadanos udvandrede i protest mod afstemningen. Alle tre partier er landsdækkende spanske partier. Den spanske regering havde forinden afstemningen klart tilkendegivet, at den ville anmode den spanske højesteret om at retsforfølge alle parlamentsmedlemmer, der deltog i afstemningen, da man vurderede denne til at være i strid med den spanske forfatning. De tre catalanske nationalistiske partier, det socialliberale catalanske parti »Junts por Catalunya«, det catalanske venstreorienterede socialdemokrati ERC og det venstreorienterede parti CUP, fremhævede modsat, at det ville være i strid med den catalanske forfatning og i strid med resultatet af folkeafstemningen den 1.

oktober ikke at erklære sig uafhængigt af Spanien.

Det eneste parti i det catalanske parlament, som både har grene i resten af Spanien, og som nægtede at rette ind efter den spanske stat og den spanske regerings trusler om fængselsstraffe for at deltage i en afstemning om uafhængighed, var den catalanske gren af partiet Podemos, der overalt opstiller på fælleslister med den spanske enhedsliste Izquierda Unida, hvor det catalanske kommunistiske parti er en af de drivende kræfter. I Catalonien opstiller koalitionen under navnet »Catalunia Si que es Pot«. Partiet har massiv opbakning i de større byer og sidder bl.a. med borgmesterposten i Barcelona. Partiet anlagde en meget pragmatisk tilgang til uafhængighedsspørgsmålet, hvor de både vendte sig mod den spanske regerings trusler, men samtidig gjorde det klart, at de ville stemme nej i parlamentet til spørgsmålet om en unilateral uafhængighedserklæring.

Spørgsmålet, der blev sat til afstemning i parlamentssalen, lød: »Skal Catalonien være en uafhængig nation, opbygget som en republik?«

Afstemningen resulterede i, at 53 parlamentsmedlemmer ud af parlamentets 135 mandater udvandrede inden afstemningen, 70 stemte ja til uafhængighed, 10 stemte nej, og 2 stemte blankt.

Den spanske regering svarer igen

Den spanske nationalkonservative regering i Madrid, under ledelse af Mariano Rajoy, meddelte umiddelbart efter afstemningen i det catalanske parlament, at man nu ville søge flertal i den spanske kongres for at udløse den spanske forfatnings artikel 155. Artikel 155 giver den spanske centralregering mulighed for at opløse regionale parlamenter, hvis de vurderes til skade for den spanske enhed. Regeringen gør det med henvisning til forfatningens artikel 2, hvori der blandt andet står: »Den spanske nation er en uoploselig enhed og alle spanieres fælles og udelelige hjemland.«

Desforuden bad Rajoy-regeringen Højesteret undersøge, om der kunne udstedes arrestordre på de catalanske parlamentsmedlemmer, der havde deltaget i afstemningen, og ligeledes på de politikere, der aktivt havde deltaget i aktiviteterne i forbindelse med folkeafstemningen den 1. oktober.

Det spanske liberale parti Ciudadanos tilsluttede sig hurtigt ønsket om at udløse artikel 155 og tvangsopløse det catalanske parlament. Og efter ganske få dages overvejelser tilsluttede det spanske socialdemokrati, PSOE, sig også kravet om udløsning af artikel 155.

Samtidig med Rajoy-regeringens angreb på det catalanske selvstyre, bakket op af socialdemokrater og liberale, startede den spanske statsanklager et retsligt opgør mod hovedpersonerne i uafhængighedsbevægelsen. De første 2, der blev anholdt efter arrestordre fra den spanske statsanklager, var et parlamentsmedlem, der er formand for organisationen »Den catalanske nationalforsamling ANC«, og et parlamentsmedlem, som er formand for den catalanske kulturforening »Omnium Culturel«.

Begge blev fremstillet for en dommer og varetægtsfængsle-

des den 16. november 2017, anklaget for at opfordre til oprør mod den spanske stat. Efterfølgende blev der udstedt arrestordrer på en lang række catalanske parlamentsmedlemmer, deriblandt alle ministrene i den catalanske regering. Ligeledes blev en række venstreorienterede medlemmer af parlamentet, bl.a. fra partiet CUP, men også medlemmer af den catalanske enhedsliste, deriblandt den tidligere generalsekretær for det catalanske kommunistparti, Joan Josep Nuet, fremstillet for en dommer med anklager om oprør mod den spanske stat.

Indtil dato er der udstedt arrestordrer på 22 medlemmer af det catalanske parlament, hvoraf nogle sidder varetægtsfængslet; nogle er fri mod kaution, mens de venter på selve retssagen; og nogle er flygtet til andre lande, blandt andet Belgien og Skotland. Den catalanske præsident Carles Puigdemont flygtede bl.a. til Belgien og nægtede at lade sig udlevere til retsforfølgelse, på trods af den spanske statsanklagers internationale arrestordre.

Som konsekvens af tvangsopløsningen af det catalanske parlament, som retsmæssigt må betegnes som et statskup, udskrev den spanske nationalkonservative regering nyvalg til det catalanske parlament til afholdelse den 21. december 2017. Den spanske regering, med sine støtter i det liberale parti og i socialdemokratiet, drømte om, at et hurtigt valg ville rykke magtbalancen i det catalanske parlament, så uafhængighedspartierne ikke længere sad på flertallet.

Valget den 21. december 2017

Selve optakten til valget var præget af kaotiske tilstande, hvor en stor del af de kandidater man stillede op for de catalanske uafhængighedspartier, men også for enhedslisten/Podemos, var anklaget for oprør mod den spanske stat og enten sad i fængsel eller levede i eksil i udlandet. Den spanske centralregering forsøgte bl.a. via retssystemet at umuliggøre flere politikeres ret til at opstille til parlamentet, men da det reelt er den catalanske valgkommission, der godkender opstillede partier og kandidater, faldt denne plan til jorden. Og dermed blev det offentliggjort, at knap 20 % af de opstillede kandidater til valget den 21. december sad fængslet eller levede i eksil i udlandet.

Endvidere opstod der diskussioner mellem de forskellige partier i uafhængighedsbevægelsen om, hvorvidt man overhovedet skulle acceptere et valg, som var udskrevet af den spanske regering efter et de facto statskup. Det stærkt venstreorienterede parti CUP gjorde sig til talsmænd for, at man ikke skulle acceptere den spanske regerings påtvungne valg, men efter indkaldelse af et ekstraordinært landsmøde i CUP den 25.-26. november 2017 besluttede partiet alligevel at deltage i valgbehandlingen. Man gjorde dog fra starten klart, at man ikke ville anerkende den spanske regerings brug af artikel 155, og at man derfor agtede, hvis uafhængighedspartierne igen fik flertal, at pege på den tidligere præsident Puigdemont, da han ifølge CUP var den eneste legitime præsident af Catalonien. Ikke fordi man var politisk enig med ham, men fordi man ikke ønskede at legitimere den spanske regerings indblanding i det, man opfatter som et indre catalansk anliggende.

Valget blev gennemført som planlagt den 21. december

Carles Puigdemont. – Foto: *Convergència Democràtica de Catalunya*

2017 og med en rekordhøj valgdeltagelse på knap 82% af vælgerne. Resultatet blev, at uafhængighedspartierne igen sikrede sig flertal i parlamentet. Det skete ved, at det socialliberale parti Junts per Catalunya fik knap 22% af vælgerne opbakning, ERC fik ligeledes knap 22% af vælgerne, og CUP fik knap 5%, hvilket grundet valgreglerne sikrede uafhængighedspartierne 68 mandater, ud af 135. Desforuden fik den catalanske enhedsliste/Podemos knap 8% af stemmerne, hvilket bevirkede, at de parter, der ikke accepterede den spanske centralregerings statskup i form af artikel 155, havde fået knap 58 % af vælgerne opbakning.

Den catalanske gren af Rajoys nationalkonservative parti blev næsten udslettet – de opnåede kun opbakning fra 4% af vælgerne og gik 10 mandater tilbage. Socialdemokraterne i PSC, der havde drømt om en jordskredssejr, hvilket de også var blevet spået i de fleste meningsmålinger, fik kun en yderst begrænset fremgang. De fik knap 13,8%, knap et procentpoint mere end ved sidste valg, og endte med 17 mandater, ét mere end ved sidste valg. Det liberale parti Ciudadanos fik til gengæld en kæmpe fremgang, som dog mest var baseret på den massive tilbagegang for Rajoys parti, Partido Popular. Ciudadanos gik 12 mandater frem og blev det største parti i det catalanske parlament med 25,3% af vælgerne opbakning.

Det samlede resultat af valget var et mudret parlament, hvor partierne, der går ind for uafhængighed, igen har absolut flertal. De gik dog samlet 2 mandater tilbage fra 70 til 68 mandater, men sidder stadig med 1 mandats flertal i det 135 mandater store parlament.

Tiden efter valget

Efter valget den 21. december har det catalanske parlament forsøgt at finde en ny præsident. Carles Puigdemont, som kort inden valget var rejst til Bruxelles for at undslippe fængsel i Spanien, var qua valgresultatet det logiske valg til præsidentposten. Den regering, der blev tvangsopløst som konsekvens af artikel 155, var en national koalitionsregering mellem det venstreorienterede socialdemokratiske parti Esquerra Republicana (Venstrerepublikanerne) ERC og det socialliberale parti Cervergencia Democrática de Catalunya (Det demokratiske parti) CDC. Partiet CUP blev i 2015 opfordret til at indgå i koalitionsregeringen, men nægtede, da det bl.a. ønskede, at en fremtidig selvstændig catalansk stat skulle løsrives fra EU, ligesom det krævede massive investeringer i kernevelfærdsområderne, bl.a. skoler, daginstitutioner og ældreplejen. Men CUP fungerede hele perioden igennem som den catalanske regerings parlamentariske grundlag, hvorved man bl.a. forhindrede massive nedskæringer i forbindelse med budgetlægningen i det catalanske parlament i 2016 og 2017. I alle disse spørgsmål er der et tæt samarbejde mellem CUP og enhedslisten/Podemos i Catalonien.

Den spanske højesteret erklærede, da man kunne konstatere, der var et flertal for genindsættelsen af Puigdemont, at han ikke kunne indsættes som præsident, så længe han opholdt sig i udlandet. Og da CUP, indtil dato, kategorisk har nægtet at pege på andre fra den tidligere regering end Puigdemont, står det

catalanske parlament fortsat uden en ny udpeget præsident.

Enhedslisten/Podemos har tilkendegivet, at de gerne så en venstreorienteret koalition mellem dem, den catalanske gren af det spanske socialdemokrati PSC, ERC og CUP, men da disse partier samlet ikke kan mønstre de nødvendige 68 mandater, virker det ikke som et realistisk scenarium. CUP har endvidere tilkendegivet, at de ikke indgår i noget samarbejde med partier, som accepterede Rajoy-regeringens kup med udløsning af artikel 155, hvilket var direkte møntet på PSC, hvis moderparti, det spanske socialdemokrati PSOE, var tungen på vægtskålen i tvangsopløsningen af det daværende catalanske parlament.

Dermed er der flere mulige scenarier:

1. Der udskrives nyvalg, men da de catalanske uafhængighedspartier fortsat står til at vinde absolut flertal, i øvrigt med en fremgang fra sidste valg, vil dette med stor sandsynlighed ikke rykke ved den politisk fastlåste situation.

2. CUP accepterer, at der kommer en anden præsidentkandidat, hvilket de til dato har afvist. Der er dog på det sidste åbnet en diskussion i CUP om muligheden for at pege på en kandidat fra ERC. De vil dog ikke acceptere en anden præsidentkandidat fra det socialliberale parti CDC.

3. Den spanske regering opgiver sin retsforfølgelse af Puigdemont og andre catalanske parlamentarikere, der dermed kan vende hjem/komme ud af fængslerne, og Puigdemont kan indsættes som præsident.

Det sidste scenarium er ikke specielt sandsynligt, så længe Rajoys nationalkonservative regering sidder på magten i Madrid.

En fastlåst situation

Den spanske regering sidder dog også i en fastlåst situation. Efter et besøg i Finland, hvor Puigdemont skulle tale, bl.a. for den finske venstrefløj, om situationen i Catalonien, udstedte den spanske højesteret igen en international arrestordre på den catalanske præsident. Puigdemont ville returnere til sin bopæl i Bruxelles med bil via Sverige og Danmark. Men kort efter at han krydsede den dansk-tyske grænse, blev han anholdt af det tyske politi, grundet den internationale arrestordre.

De spanske medier har nu afsløret, at den spanske efterretningstjeneste har fulgt efter Puigdemont gennem Sverige og Danmark og var til stede under selve anholdelsen i Tyskland. I Danmark har bl.a. Enhedslisten spurgt ind til, om den danske regering var bevidst om, at agenter fra Spanien opererede på dansk jord. Ligeledes har den belgiske regering afkrævet svar fra Madrid om, hvorvidt man har overvåget Puigdemont i Bruxelles, da dette ville være i strid med den belgiske grundlov.

Den spanske regering havde håbet på en udlevering af Puigdemont til Spanien, men efter 12 dages ophold i arresten i Slesvig-Holsten blev han frigivet mod kaution. Tyskland har allerede tilkendegivet overfor Spanien, at de ikke vil udlevere ham til retsforfølgelse for tilskyndelse til oprør, da det i medfør af den tyske forfatning kræver, at der har været vold forbundet med oprøret. Den catalanske selvstændighedsbevægelse har udelukkende ført sin kamp for uafhængighed med ikke-voldelige midler. Så skulle Puigdemont blive udleveret til Spanien,

Spaniens statsminister Mariano Rajoy

kan det højst være ud fra anklagen om misbrug af offentlige midler, grundet at han som præsident gennemførte folkeafstemningen den 1. oktober 2017 for eller imod catalansk selvstændighed. Da valget inden sin afholdelse var blevet erklæret forfatningsstridigt af den spanske højesteret, skal det nu af de tyske domstole vurderes, om de penge, som det catalanske parlament har brugt i forbindelse med afstemningen, er misbrug af offentlige midler.

I givet fald kan Puigdemont kun dømmes efter denne paragraf i Spanien, der har en maksimal strafferamme på 7 år, modsat anklagen om oprør, hvor strafferammen er 30 år.

Ligeledes er en række anholdte catalanske parlamentarikere i Skotland blevet frigivet og nægtet udleveret til Spanien, på trods af den internationale arrestordre. Tilbage i Madrid står Rajoy med det dilemma, at presset på den catalanske uafhængighedsbevægelse ikke svækker bevægelsen. Tværtimod. For hver gang den spanske regering iværksætter nyt pres mod catalanerne, vokser deres ønske om selvstændighed og uafhængighed af Spanien. Og retssagerne mod de politikere, der p.t. er

fængslet i Spanien, har blot medført en stor solidaritetsbevægelse, både i Spanien og internationalt, med kravet om at de politiske fanger i Spanien frigives.

Den spanske forfatnings artikel 2 om, at »Den spanske nation er en uopløselig enhed og alle spanieres fælles og udelelige hjemland«, står for fald. Den spanske stat er nødt til, hvis Spanien fremadrettet skal bevares i en eller anden konstellation, at ændre landets forfatning. Problemet er blot, at de gamle partier, der har deres rødder i den nuværende forfatning, deriblandt de nationalkonservative og socialdemokraterne, ikke ønsker en reel ændring af den spanske forfatning.

Og dermed er der lagt op til en længerevarende konflikt. En konflikt, som påvirker den spanske økonomi i voldsomt negativ retning, og som i værste fald vil eskalere, så de europæiske økonomier påvirkes. Dermed er den catalanske konflikt ikke bare et spansk nationalt anlæggende. Det er i stigende grad et europæisk anlæggende, som de europæiske lande kommer til at forholde sig til, hvad enten de kan lide det eller ej.

By HansenBCN - Own work, CC BY-SA 2.5,

<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2539503>

Nul huller

Nej til fracking og olie-gasboringer på Lolland-Falster

Af Bodil Waagensen, Lolland

Da Guldborgsund og Lolland kommuner modtog skrivelse fra forsynings-, energi- og klimaminister Hans Chr. Lillholt, at der ville blive tildelt licens til det hollandsk ejede Nail Ressources til efterforskning og eventuel indvinding af olie- og gasforekomster samt til efterforskning efter geotermi efter åben-dør-proceduren, kom det totalt bag på såvel borgmestre som embedsfolk. Samtidig blev Folketingets udvalg underrettet herom, hvilket omgående fik partierne Alternativet, Enhedslisten og SF til at kalde energiministeren i samråd.

Alternativet indbød til demonstration på Maribo Torv, ligesom Enhedslisten inviterede til »lyttømøde« senere samme dag. Facebook-initiativet blev stiftet med navnet »NUL HULLER«.

Samtidig indkaldte vi – folkene bag Lollandmodatomaffald – til stiftende borgermøde i Maribo og indbød borgmester og viceborgmester i Lolland kommune som talere for i enighed at vise vores protest og modstand mod disse planer. På borgermødet blev der nedsat en koordineringsgruppe, og initiativet blev gentaget i Nykøbing, hvor gruppen blev udvidet og nu repræsenterede en bred vifte af politiske partier.

17. august deltog vi således samlet med borgmestrene som tilhørere i det indkaldte samråd på Christiansborg. Forinden var der afsendt tydelig afvisning af de forestående planer fra såvel de to kommuner, ligesom vores udtalelse på det stiftende borgermøde blev fremsendt og gengivet i pressen. Det var blevet tydeligt for ministeren, at kommunerne og borgerne fandt, at de demokratiske spilleregler var blevet groft tilsidesat, og at den manglende kommunikation var et groft brud på demokrati og gennemsigtighed.

Ministeren lovede på dette samråd, at selve spørgsmålet om brug af fracking ville blive nærmere undersøgt af videnskfolk, hvorfor sagen tidligst ville blive genoptaget efter 2-3 måneders undersøgelser. Det er værd at huske på, at der forestod kommunalvalg i Danmark den 21. november, og at det, at en hel landsdel var i oprør, næppe var den bedste timing for en venstreledet regering.

Koordineringsgruppen afholdt ugentlige møder, hvor der blev taget en lang række initiativer. Kunstnere blev indbudt til at donere kunst, lyrik, sange, og der blev sendt ansøgninger om økonomisk støtte til fonde, politiske partier og enhver tænkelig form for grønne bevægelser. Der blev oprettet hjemmeside, og facebookgruppen voksede og talte efter 1 måned mere end 2.000 aktive. Der blev iværksat en konkurrence om den bedste plakat til brug ved det nu lovede møde fra ministerens side, et informationsmøde om planerne. Den vedtagne underskriftsamling på det stiftende borgermøde blev intensiveret; planen var at overrække massivt mange underskrifter til ministeren på

dette møde.

Med økonomisk hjælp fra de to kommuner blev der trykt plakater og flyers, ligesom storskærme i Nykøbing oplyste om informationsmøde og demonstration.

Mødet blev aflyst – udsat, angiveligt fordi der endnu ikke var tilbagemelding fra ministerens videnskfolk. Datoen var fastsat til 11. november, blot 11 dage før kommunalvalget, og man skal vist ikke have modtaget nobelprisen i fysik for at kunne lægge to og to sammen!

Koordineringsgruppen fortsatte ufortrødent sit arbejde, og efter kommunalvalget blev det nye byråd i begge kommuner bedt om at stille sig solidariske med de tidligere byråd og fortsat være 100% i enighed om at afvise ethvert forsøg på at tillade fracking, olie- og gasboringer.

Aktivistgruppen i NUL HULLER indbød til filmforevisninger – *Fractured Country* om konsekvenserne af fracking, her primært fra Australien. Der blev afholdt et landsdækkende møde, hvor primært folkene bag demonstrationerne i Nordjylland mod udvinding af skiftergas troppede op og forberedte de øvrige tilhørere om etablering af camps, hvis truslen blev gjort til alvor på Lolland-Falster.

Koordineringsgruppen indbød til nytårskur med fernisering af de donerede værker og med salg af værkerne. Borgmesteren i Guldborgsund var blandt talerne, og her – blot få dage før det hele blev afblæst – udtalte han, at han troede på, at planerne blev skudt til hjørne. Det skulle vise sig, at han – lykkeligvis – fik ret.

Onsdag den 21. februar kom pressemeddelelsen om, at der nu blev sat definitivt stop for efterforskning og udvinding af olie og gas i Danmark og i de indre farvande. Ministeren understregede, at han havde lyttet til de utrygge borgere, og at GEUS samtidig havde meddelt, at årtiers boringer i det ganske land nu viste sig ikke at kunne konstatere forekomster af nævneværdig art.

Koordineringsgruppen arbejder videre, idet vi vil igangsætte en samling af 50.000 underskrifter for fremlæggelse af forslag i Folketinget om, at brug af fracking totalt skal forbydes i Danmark. Vi er i gang med at kortlægge, hvilke lande i verden der indtil nu har totalforbud mod brug af fracking. Det hollandske firma vil muligvis blive tildelt licens til efterforskning af geotermi på Lolland-Falster, og der anvendes ofte fracking hertil. Paradoksalt nok er Holland et af de lande, hvor brug af fracking er forbudt. Olien i Nordsøen pumpes op ved brug af fracking, så et forbud ligger nok langt ude i fremtiden, men vi kæmper videre.

Vores sigte er endvidere at søge at »lukke døren« i den åben-dør-procedure, der er i Danmark. Kort fortalt betyder det, at energitiltag ikke skal behandles i Folketinget, men at tilladelse tildeles af ministeren alene.

Erfaringerne fra såvel kampen mod nedgravning af atomaffald som aktuelt fracking, olie- og gasboringer viser, at kombinationen af mobilisering af lokalbefolkningen samtidig med et

medspil med de lokale politikere samt lokalpressen har formået at lægge et ganske stort pres på landspolitikere og de politiske partier generelt.

Såvel i spørgsmålet om atomaffald som olieboringer ved brug af fracking ser vor kamp ud til – delvist – at være vundet. Dette til trods for, at partier (Enhedslisten, SF og Alternativet), der turde menes at ville indgå aktivt i borgernes kamp, alle har vist sig at være aldeles sekteriske i forhold til en fælles modstand.

En uomgængelig konklusion af de to vigtigste »lokale« emner – atomaffald og olie-gasboringer – bliver desværre, at de

såkaldte »bevægelsespartier« intet kan bruges til i forhold til lokalbefolkningen.

Kommunisterne i liste Ø bør efter min opfattelse spørge sig selv, hvorfor enhedsarbejde i liste Ø er åbenlyst fraværende – trods deres placering og prioritering af arbejdet i netop liste Ø.

Fodnote: Ved fracking pumpes 15.000 tons rent vand og 75 tons kemikalier under højt hydraulisk tryk ned i undergrunden. Denne metode med en blanding af sand, vand og kemikalier kan være altødelæggende for grundvandet.

Udtalelse fra Distriktskonferencen i DKP Hovedstadens Distrikt, 4. april 2018:

Styrk den faglige solidaritet – der er råd til velfærd

Overenskomstforhandlingerne for de ansatte i kommuner, regioner og staten har været præget af hårde modsætninger, især på tre områder: De ansattes almene krav om en stigende realløn, lærernes krav om en overenskomstaftalt arbejdstidsaftale samt arbejdsgivernes krav om bortfald af betalt frokostpause indenfor de områder, hvor det er en tilkæmpet rettighed.

Det er tre områder, hvor DKP Hovedstaden utvetydigt stiller sig solidarisk med de ansatte – og dermed også med de mange mennesker, som i dagligdagen er i berøring med den offentlige sektor. En udsultet offentlig sektor med utilfredse ansatte er ikke i stand til at sikre den velfærd, som ethvert menneskeværdigt samfund har brug for. Og der er ikke bare behov for velfærd, men også råd til det. Kriseårene med løntilbageholdenhed synes at være overstået i denne omgang og det er tid til at beslutte om ressourcerne skal bruges på oprustning, militære eventyr og skattelettelser til de rigeste – eller på et velfungerende og menneskeværdigt velfærdssamfund.

Forløbet i overenskomstforhandlingerne har givet god grund til meget optimisme. Sjældent har de ansattes faglige sammenhold om at sikre at kravene indfries på ellers ganske forskellige områder, været så markant. Det lover godt for resultaterne af også kommende faglige kampe på det offentlige område. DKP Hovedstadens Distrikt vil opfordre til at de privatansatte lader sig inspirere af dette sammenhold, både når det gælder solidaritet med de offentlige ansatte i den aktuelle overenskomstsituation, men også når det gælder sammenholdet mellem de forskellige områder i den private sektor.

Lige nu og her vil DKP Hovedstadens Distrikt dog først og fremmest opfordre til afvisning af ethvert forlig, som ikke indfrier de ansattes krav om en rimelig reallønsudvikling, en arbejdstidsaftale for lærerne samt en fastholdelse af retten til betalt frokost, hvor det er opnået.

Rejse til Barcelona på Yussufs skib

Af Nazim Hikmet

I fængselsgården på brøndens sten
har Yussuf, ulykkesfuglen,
tegnet sit skib.

Når en fange står og drikker,
så ser han skudens slanke bov
glide over endeløse have.

Et hvidblomstrende træ
vokser tæt ved cisternen,
et blommetræ.

Tegn sejl på båden, Yussuf Ulykkesfugl,
havnen du har kurs imod —
du kan vel hale den herhen!
Og knæk en blommegren af træet,
så flyver fængslets duer
agterud.

Ta' mig med, Yussuf.
Min oppakning vejer ikke meget:
en bog, et hæfte, et fotografi.

Så sejler vi, bror, afsted!
Verden er en besigtigelse værd.

Om bagbord har vi Kumkaleh,
om styrbord fyrtårnet ved Helios.
Den stride blæst fra Sporaderne
bli'r en lidenskabelig sang
i sejlets mund.

Vi lægger til ved havn efter havn,
havne hvor vandene tier,
hvor havets muntre aldrig ophørende
liv er forstummet.
I de fleste havne, Yussuf,
er det i dag så let at dø
og svært at leve.

Det er nat,
vi er udfor Sicilien.
Et mægtigt skib med høje sider
passerer og strejfer vort sejl.
Række på række af strålende lys,
en miniature-verden, som skabt
af himlen pludselig på dette sted.
Vi løfter ho'det, Yussuf og jeg,
kikker og kikker,
ryger cigaretter og grubler
til skibet er tabt af syne.

Bølgerne har lagt sig.
Da ser vi
morgenrøden på himlen.
Omsider viger nu
den lange nat.

Foran os ligger
Folkefrontens Barcelona,
målet for vor færd.
Reb sejlene, kast anker!
Duerne, som fulgte os på rejsen,
vender om for at meddele vore kammerater
at god er den havn vi har nået.

Og med en pragtfuld ed
hilser Yussuf tårnene og murene dernede,
svinger sin blomstergren mod byen.
Mit blik vandrer
fra ham til Barcelona.
Og bagved bygningerne,
i byens udkant,
ser jeg

ild blusse op,
ser jeg skulder ved skulder
Lenin og bonden Memet,
der ligger begravet i Dumlupinar.

Sådan så vi, Yussuf og jeg,
passagerer på et skib
der stævnede ud fra en fængselscisterne,
sådan så vi

i Barcelona
i den tidlige morgen
hvorledes friheden kæmpede
på liv og død.
Vi så de flammende øjne
og berørte med vore ru udhungrede mandshænder
friheden
som en kvindes brune varme hud.

Om digtet: Det er fra samlingen *For sammen at pløje landet, for sammen at synge*, der udkom på forlaget Arena i 1974. Digtet er en hyldest til det kæmpende Spanien, der forsvarede republikken mod fascismen i borgerkrigen 1936-39.

Det er karakteristisk for Hikmets fabulerende fantasi, hvordan han får en tegning på brøndens sten til at blive en rejse til *Folkefrontens* Barcelona.

Det minder mig om en anden rejse, som Hikmet foretog i 1951. Efter mange års fængselsstraf forlangte myndighederne, at Hikmet skulle aftjene sin værnepligt. Det lykkedes ham at flygte fra sit hjem i Istanbul, der var overvåget af politiet. Ombord på en fiskerbåd sejlede han og en kammerat ud på Sortehavet, og ved et rent lykketræf blev de reddet af et rumænsk fragtskib.

I digtet hedder det bl.a.: »*Det er nat, vi er udfor Sicilien. Et mægtigt skib med høje sider passerer og strejfer vort sejl.*

Række på række af strålende lys, en miniature-verden, som skabt af himlen pludselig på dette sted.«

Det må være sådan flygtningene oplever det, når de i åbne både passerer Middelhavet på vej til Europa. Efter flere ugers ophold i Bukarest fløj han den 29. juli 1951 til Moskva, hvor han indledte sit livslange eksil.

Billedet er malet af Ibrahim Balaban, der var fængslet sammen med Hikmet i Bursa, der ligger sydøst for Istanbul, og som skildrer hans rejse ombord på fiskerbåden.

Lars U. Thomsen

Studerteroprøret i København

Dagbogsnotater af en, der var med

Af Henrik Stamer Hedin

Studerteroprøret i København for 50 år siden i år kan vel ikke kaldes en revolution, selv om det oplevedes som noget i den retning af os, der var med i vores pure ungdom. Men da de psykologistuderende nogle få dage i april 1968 besatte deres »laboratorium« (dvs. undervisningslokaler) i Studiegården få meter fra universitetets gamle hovedbygning på Frue Plads i København, var det uhørt, og en kort stund var universitetets ledelse (og måske også nogle højere oppe) grebet af rådvildhed. Hvad var det her for noget, og hvad skulle man stille op?

Det er værd at huske, at det også var nyt for os, der stod bag barrikaderne. Vi anede ikke, hvad der ville ske. Ville vi blive relegeret, altså smidt ud af universitetet? Ville politiet blive sat ind? Eller måske militæret? Vi vidste det ikke.

Det var både en historisk ironi og samtidig rimeligvis afgørende for det beherskede forløb, at universitetets daværende rektor var den gamle modstandsmand Mogens Fog, tidligere kommunist og nu SF'er. Han fandt pludselig sig selv i en rolle, som han sikkert ikke havde forestillet sig at skulle komme til at stå i: Som forvalteren og forsvareren af de tilstande, den revolutionære vrede rettede sig imod. Natten mellem den 22. og 23. april var situationen særlig højspændt, og der gik rygter om, at Fog ravede fuld rundt i gården under det besatte laboratorium og råbte op om, at det var ham, der var boss; han forsøgte i hvert fald at skaffe sig adgang, men blev afvist.

Det skal siges til Fogs ros, at han hurtigt fandt sine ben. Samme dag holdt han en forsonlig tale til en stor studenterdemonstration på Frue Plads, og der gik ikke lang tid, før det centrale krav om medbestemmelse for studerende (samt »yngre lærere«, dvs. alle andre end professorerne, og det administrative personale) i universitetets styrende organer var imødekommet og inkorporeret i Styrelsesloven af 1970. Revolutionen havde sejret – men det må også indrømmes, at den var blevet pakket grundigt ind. Vi fik det demokratiske universitet, vi ønskede; og i dag er det hele så under demontering igen som så mange andre af det 20. århundredes revolutionære erobringer.

De Psykologistuderendes Laboratorium blev på den uges tid, det eksisterede, et tilløbsstykke for nysgerrige af enhver art, og det blev hurtigt nødvendigt at nægte andre end de besættende adgang. Men vi var to polit-studerende (samt en teolog), der var med den første nat og derefter »hørte til«. På den måde blev jeg i stand til at skrive de følgende dagbogsnotater. De har tidligere været bragt i Ret og Vrang og her i bladet ved 40-årsjubilæet for ti år siden. Teksten er illustreret med autentiske billeder fra den historiske nat på Psykologisk Laboratorium

Et par ord om den »geografiske« ramme: Begivenhedernes centrum var Studiegården i karreen mellem Studiestræde og St. Peders Stræde, en rødstensbygning i fire etager, der rummede hver sit studium: Nederst teologerne, på 1. sal lå Juridisk Laboratorium med en større og en mindre øvelsessal, der ofte

blev brugt til møder (blot ikke af juristerne, som var passive i oprøret), på 2. sal dyrkedes det statsvidenskabelige eller nationaløkonomiske studium, i korthed kaldet polit-studiet, på Økonomisk Institut, og helt oppe under taget på 3. sal holdt de psykologistuderende til i lokaler, der var alt for små til det, som var datidens førende modestudium. I samme gård som Studiegården lå (og ligger) Universitetsannekset med de tre store auditorier Annex A-D, der også blev brugt til møder. De øvrige lokaliteter, der nævnes, lå spredt rundt om i Københavns indre by; der kunne være en kilometer at gå mellem to undervisningstimer – en af mange grunde til utilfredsheden.

Dagbogsnotaterne er skrevet af en 21-årig, hvilket mærkes i både tone og indhold. Men de er blevet til samtidig med begivenhederne og midt i dem. De gengives ord- og bogstavret, men forkortet og med forklarende udfyldninger indsat med kursiv, hvor jeg har skønnet det hensigtsmæssigt.

2. april, tirsdag.

Økonomisk Institut var efterhånden fyldt med plakater + vægavis, som man nærmest gjorde grin med. Der var indkaldt til møde på læsesalen kl. 13, og efter frokost gik jeg derop. Vi startede med en række taler, derefter nedsatte vi nogle arbejdsgrupper, der diskuterede en halv time, og efter plenum 5 endelige arbejdsgrupper, der skulle udarbejde oplæg til et møde torsdag, og en aktionsgruppe, der skulle forberede mødet. Jeg kom i aktionsgruppen, og vi aftalte et møde om aftenen [...]. Vi opstillede en dagsorden og malede en halv snes plakater samt drak en masse te.

3. april, onsdag.

[...] Ved 19-tiden tog jeg ind på [Studerter]rådet, hvor 3 af de fem oplæg til torsdagsmødet var kommet. Der kom heller ikke flere. Vi tog hen på Frit Forum og duplikerede det, og i løbet af aftenen fik vi telefonisk fremskaffet det fjerde oplæg, mens vi stadigvæk manglede det sidste. [...] Ved 3-4-tiden var vi endelig færdige med at duplikere og hæfte skidt, og vi slæbte det ned i Krystalgade, hvor dampen stadig var oppe; det var sociologerne, som også havde fundet ud af, at nu måtte der ske noget. [...]

4. april, torsdag.

Tog en taxa ind til universitetet, hvor jeg var kl. 8. Vinde Kjellerup, der havde lovet at dele oplæg ud til borgerlig ret, var ikke kommet, så jeg klarede det selv. Jeg anbragte en stabel i Metro[politanskolen auditorium] VIII og [Juridisk Laboratoriums] st[ørre] øv[elses] sal, hvor der var undervisning, og delte ud på bordene i h[ovedbygningen auditorium] 5 og Fællesauditoriet, hvor der ikke skete noget. Kl. 8.45 stillede jeg mig op ved udgangen fra h10 og delte ud til dem, der kom fra borgerlig ret. Alle 100 oplæg gik som varmt brød. Derefter spiste jeg morgenmad på Kannibalen, og efter 9 delte jeg ud i metro VIII og

st.øv.sal, hvorpå jeg gik til økonomisk historie, noget forsinket. Desværre var interessen ikke den helt store; c. halvdelen af oplæggene lå tilbage på bordene, da vi gik.

Kl. 17 til møde i Fiol[*strædeannekset auditorium*] V, hvor vi ikke kunne blive enige om ret meget. 1840 middag, derefter tilbage til Fiol V, hvor det egentlige møde startede 1920 c. Arbejdsgruppernes kontaktmænd indledte om deres arbejde, derefter talte Gersfelt [*formand for Politrådet, Studenterrådets afdeling på det statsvidenskabelige studium*], som var kommet med et duplikeret indlæg fra Rådet. Sidst fremsatte Else Marie Kierkegaard et nøjere præciseret forslag til konkrete krav. C. 2015 gik vi i grupper og diskuterede sagerne igennem, og c. 2145 havde gruppetsmændene – i alt 20 – fremlagt resultatet. 2 af punkterne blev sløffet, og et nyt blev føjet til. Derefter valgte vi en resolutionsredaktionskomité, som gik i gang med at omforme materialet til et resolutionsforslag, og imens udspandt der sig en heftig diskussion om rådets stilling i og til bevægelsen, om tidsfrister og om mere eller mindre militante aktionsformer. Endelig fik vi vedtaget den udarbejdede resolution og 9 programpunkter plus en tillægsresolution, som Hasenkam fremsatte forslag om, og der blev foretaget en principiel afstemning om rådets rolle i forløbet. Sidst nedsatte vi 4 nye arbejdsgrupper, der skulle behandle de principielle problemer, der var skitseret i hovedresolutionen, plus en ny aktions- og koordinationsgruppe, som jeg blev kontaktperson for.

5. april, fredag.

Jeg havde aftalt med Jacob, at vi skulle duplikere resolutionen inde på rådet kl. 9, men jeg kom først op ved 10-tiden, tog sporvognen og var derinde c. 1040. Han var omtrent færdig, og vi slæbte det hele op på Økonomisk Institut, hvor vi lagde en stabel på gangen og delte resten ud i et par lokaler. Derefter holdt vi aktivmøde i st.øv.sal, så jeg gik glip af nationaløkonomi, og ved 12-tiden gik vi i gang med at lave plakater. Efter frokost satte jeg mig sammen med Chr. Hjorth-Andersen [*den*

senere professor i nationaløkonomi] til at lave en brandtale, som vi kunne holde for 1. del 2. sem[ester] mandag morgen, med opfordring til at møde op på aktivmødet kl. 10, og derefter gik vi over på rådet, hvor et par af aktivisterne sad og ventede på resultatet af Biilmans og Gersfelts forhandling med [*professor Anders*] Ølgård om behandling af de 9 punkter. Da de kom tilbage, lavede vi en plakat om det første resultat af aktionen, hvorpå vi gik i gang med at sende resolutionen med en følgeskrivelse ud til instituttets lærere. Hjorth-Andersen tog hjem for at maskinskrive vores brandtale i 6 eksemplarer, vi andre arbejdede videre, mens vi spiste løs af psyk'ernes småkager og drak bajere. Da vi var færdige – ved 19-tiden – og havde slået resolution og følgeskrivelse op på politrådets tavle på instituttet, [*spiste jeg, var i biografen og tog hjem.*]

[...]

8. april, mandag.

Mødtes 830 på Institutet med Hjorth og Palle Rasmussen. Vi diskuterede tale og lavede en enkelt plakat. Kl. 9 talte jeg til hold I-II i Zoo[*logisk Museums gamle bygning i Krystalgade, auditorium*] 12, derefter var jeg ovre i Annex D, hvor vi havde et hold, der var udekket [...]. Danmarks Statistik, derefter driftsøkonomi, kl. 11 til aktivmøde i Annex B. Der kom ikke ret mange, men vi fik sat system i gruppearbejdet. Kl. 13 var vi 4 politer til tværfagligt aktivmøde på Finn Ejnars [*Finn Ejnar Madsen, strategen bag de psykologistuderendes aktioner*] initiativ i M[*etro*] X. Der gik 2 timer med almindelig diskussion om den hidtidige aktivitet og om løst og fast, hvorefter vi opsatte resten af mødet til i morgen.

[...]

9. april, tirsdag.

[...] Vi vedtog at lave en demonstration for medbestemmelse 23. april kl. 12 på Frue Plads, [...].

I påsken blev der holdt fri fra såvel studier som oprør; familien og kæresten skulle passes og skeptiske spørgsmål besvares. Efter helligdagene gik kampen videre.

19. april, fredag.

[...] Om aftenen gik vi og malede plakater på Økonomisk Institut samtidig med, at psykologerne holdt møde i jur. lab. st. øv. sal. I løbet af aftenen kom der et par af dem rendende op og sagde, at det nok endte med, at de besatte laboratoriet, samt spurgte, om vi evt. kunne følge trop. Det mente vi ikke, vi kunne på indeværende tidspunkt. Ved 23-tiden kom de så pludselig rendende alle sammen, medbringende bænke og borde nede fra 1. sal, som de begyndte at bygge barrikader af. Et par af dem lånte vores papir og maling og begyndte at lave plakater. Hjorth og jeg gik med op på Psykologisk Laboratorium og gav dem en hånd med. Ude på en af bagtrapperne var

Studiegården i København, hvor De Psykologistuderendes Laboratorium lå øverst oppe. Foto: Skub

De psykologistuderende passerer Økonomisk Institut på vej op for at besætte deres laboratorium. Privatfoto

vi ved at hælde 3-4 borde ned ad trappen med knagen og bragen, hvorpå en af betjentene kom rendende nedefra i pyjamas og sagde, at hvis han ikke snart kunne få nattero, så ville han ringe efter politiet. Finn Ejnar råbte straks, at det forventede han sandelig også, men resten fik betjenten beroliget, og han gik ned og sov videre. At vi molesterede universitetets ejendom, rørte ham øjensynlig ikke.

20. april, lørdag.

Noget over midnat gik Hjorth og jeg hen i Apotheket [*Det lille Apothek, værtshus i Store Kannikestræde*] og fik en bajer. Efterhånden blev vi enige med os selv om, at det kunne da være meget sjovt at tilbringe natten på barrikaderne, så efter at have guffet et par pølser i os på Rådhuspladsen gik vi op på Psykologisk Laboratorium, der i mellemtiden var blevet omdøbt til De psykologistuderendes Laboratorium, og blandede os med mængden. Der kom efterhånden hold over sagerne. De første journalister mødte op, og vi blev fotograferet etc. etc. [...]

Hen på de små timer faldt der ro over 3. sal. De fleste lagde sig til at sove på div. kontorer, deriblandt Hjorth, men der var lidt besvær med det, fordi de mest velegnede lokaler ret hurtigt blev optaget af elskende par. Vi andre satte os til at drikke bajere og kaffe samt spise smørrebrød, der var blevet fremskaffet fra ABC. Der var ret hyggeligt deroppe fra 3-tiden til 7-tiden.

Efterhånden brød morgenen frem, og solen stod op bag Frue Kirkes tårn, mens en jetjager trak sin røgstribe over himlen. [...] Vi spiste morgenmad og hørte 6-presse og 7-presse, hvor vi var på som første nyhed, og derefter tog jeg hjem. [...]

21. april, 1. søndag efter påske.

På barrikaderne igen, desuden til div. møder.

22. april, mandag.

2. politimøde, hvor det blev besluttet at ignorere syltningen af de

9 punkter og i stedet tage fat på medbestemmelsen. Der var blevet nedsat et udvalg til forberedelse af et studienævn, og Ivar Dreyer og Else Marie Kierkegård blev valgt til forhandlingsdelegation sammen med 2 mand fra rådet, nemlig Biilman og [senere MF Jørgen] Estrup. Ebbe og et par andre sociologer mødte op og solgte bajere samt samlede underskrifter ind på nyvalg til rådet. Efter mødet trak rådet sig forøvrigt frivilligt.

23. april, tirsdag.

Det viste sig, at [rektor Mogens] Fog var blevet temmelig opskræmt over en af vores plakater, hvor der stod *Skal barrikaderne flyttes en etage ned?*, så han havde sat politivagt med walkie-talkies i Studiegården. Det blev dog ikke aktuelt, men der udspandt sig en del dramatiske begivenheder natten mellem

mandag og tirsdag, bl.a. blev Fog meget brutalt smidt ud af psykologernes dørvogtere, 3 stærke fyre, og Finn Ejnar var helt ude af flippen og rendte rundt oppe på 3. sal og råbte: »De stormer kl. 5!«

[*Demonstrationen på Frue Plads er omtalt i indledningen.*]

Senere var jeg igen på barrikaderne, hvor jeg talte i telefon med en idiot fra Jyllandsposten.

»Findes der reaktionære professorer?« spurgte han.

Det kunne han godt strege under med rødt, svarede jeg.

»Med rødt ja, det var måske ingen dårlig idé. Haha,« sagde han.

Jeg hadede ham.

24. april, onsdag.

Psykologerne holdt møde, efter at de i alt væsentligt havde fået deres krav opfyldt. Jeg deltog som observatør for politterne. De blev enige om at fjerne barrikaderne og officielt opgive besættelsen torsdag kl. 12.

Studerentoprøret faldt sammen med de store protester mod USA's krig i Vietnam, og de to bevægelser oplevedes som sammenhørende:

27. april, lørdag.

Malede plakater om formiddagen. Derefter til VN-demonstration. Vi startede fra Christiansborg og derfra ad den sædvanlige rute over Blågårdsgade til ambassaden. Her stod det store slag. Vi var c. 25.000 demonstranter og 500 betjente. 5 minutter efter demonstrationens officielle afslutning greb en af strisserne en megafon og sagde, vi skulle gå hjem. Vi bad ham holde kæft. Jeg var demonstrationsvært og stod helt fremme, lige over for fjenden. Kort efter gik de til angreb – uden det i grundloven befalede varsel. De brød pludselig ud c. 10 m til højre for mig og dannede kile tværs over gaden. Knud Flindt [fra den marxistiske studenterorganisation Clarté], som jeg stod ved siden af,

dukkede og stak i rend som en vildkat ind imellem dem. Lidt efter så jeg ham inde mellem de to rækker betjente, der spærrede gaden. Han stod midt i en sit-down-demonstration og lignede en skovtrold blandt anemoner.

Det næste, der skete, var, at de trak stavene og begyndte at slå løs på folk. Det varede ikke længe, før de fik slået den første til invalid. Jeg trak mig ned mod Triangelen med front mod dem og gik derefter gennem Garnisons Kirkegård til demonstrationens anden ende, hvor jeg pludselig befandt mig bag strissernes frontlinje. De var imidlertid ret spredt, de jagtede demonstranter ned ad sidegaderne, men jeg kunne ikke gøre noget. I stedet gik jeg over i Østre Anlæg, hvor de endnu ikke var nået til. De kom imidlertid snart, og vi begyndte at jage hinanden frem og tilbage. Den typiske situation var den, at 3 betjente jog 15 demonstranter ned mod jernbanen, hvorefter de 14 bragte sig i sikkerhed på trappen op til Oslo Plads, mens den 15. blev jaget videre ned langs søen og gennembanket i sikker afstand fra folkemængden. Derefter vendte strisserne tilbage forbi de mennesker, der stod på trappen, hvoraf de bageste råbte, at det var vanvittigt, vi ikke gjorde dem noget. Under en af disse jagter skete der det, at de 15 flygtende demonstranter pludselig standsede op og vendte sig mod modstanderne, hvorpå en af betjentene trak revolveren... Senere fandt vi ud af at smide grus i øjnene på dem. Det var ret så virkningsfuldt, og på den måde trængte vi dem ud af anlægget igen. [...]

Under den retssag, der fulgte på »slaget ved ambassaden« den 27. april 1968, og hvor Carl Madsen forsvarede de anklagede demonstranter, kom det til at spille en rolle, hvad det egentlig var, politikommissær Mauritzen havde sagt i råberen, inden politiet angreb demonstranterne. Selv forklarede Mauritzen under vidneansvar, at han tre gange havde sagt: »I kongens og lovens navn gå hver til sit!« Denne forklaring blev støttet af to andre politikommissærer, men ikke af de menige politibetjente, der blev ført som vidner, og heller ikke af andre vidner; ingen havde hørt, hvad der blev sagt i megafonen. De tre politikommissærers forklaring kom til at stå uimodsagt, og dommeren kunne konkludere, at det formelle krav i Grundlovens paragraf 80 var opfyldt, så at den væbnede magt havde ret til at skride ind mod »opløbet«.

Men jeg stod lige ved siden af og hørte, og som jeg har beskrevet begivenhederne, fandt de sted. Mauritzen løj, og Grundloven blev brudt, da politiet angreb demonstrationen.

Vicepolitiinspektør Dahl-Jensen, den øverste leder af politiaktionen, blev senere dømt efter loven og afskediget fra tjeneste – ikke for de voldshandlinger, han havde beordret sine folk til at udføre, og for sit brud på Grundloven, ej heller fordi også han løj i retten, men fordi han nogle år senere blev grebet på fersk gerning i at stjæle en flaske whisky i et stormagasin.

Derimod forlyder det ikke, at den dommer, som dømte politivoldens ofre, nogen sinde har været straffet.

Den justitsminister, som godkendte det hele, fik heller ikke sit eftermæle plettet af den kedelige sag. Han gik over i historien som pornoens frigiver.

Borde og bænke fra Større Juridiske Øvelsessal bugseres op ad trappen til Psykologisk Laboratorium. Privatfoto

Da dragonerne trak blank!

Generalstrejken i Randers var en landsdækkende nyhed i datidens store aviser. F.eks. sendte B.T. en journalist og en fotograf til byen, for at dække begivenhederne.

Af Lars Ulrik Thomsen

For snart 100 år siden udspandt der sig en konflikt i Randers, som påkaldte sig hele landets opmærksomhed. I protest mod arbejdskøberne krav om 10-15 % lønnedgang og opgivelse af 8-timers dagen besluttede arbejderne at etablere en generalstrejke, der omfattede alle organiserede arbejdere i byen.

Det var en modig beslutning, fordi byens arbejdere ikke havde nogen garanti for, at andre byer ville følge efter. De ville med andre ord komme til at kæmpe alene mod statsmagten og de lokale myndigheder.

Det var også det der kom til at ske, og når konflikten påkalder sig interesse den dag i dag, skyldes det, at den rummer alle centrale spørgsmål for arbejderbevægelsen. Naturligvis var det helt andre økonomiske og politiske forhold dengang, men den måde som arbejderpartierne og fagbevægelsen taklede udfordringerne på, er meget lærerig. Dvs. man bearbejder de indhøstede erfaringer og bruger dem i en lignende situation, som løbende er opstået og meget vel kan opstå inden for de kommende år.

Generalstrejken i Randers

Den 17. marts 1922 var bægeret fuldt i Randers. *Jensine*, et fragtskib i Randers havn, forsøgte at losse såsæd til bønderne på

Viborg-kanten under politibeskyttelse.

Det fik hundredvis af havnearbejdere, arbejdsløse og sympatisører til at gå i aktion. Der blev råbt ukvemsord til skruerækkere og løfter om afregning, når de gik alene rundt i byen. Stemningen var ophidset, og pludselig skete der det helt uventede, at en jernbanevogn af mærkelige grunde satte sig i bevægelse og med voksende fart trillede ned mod politiafspærringen.

Betjente og skruerækkere sprang for livet, og landgangsbroen til skibet blev fuldstændig smadret ved kollisionen.

Generalstrejken i Randers var en landsdækkende nyhed i datidens store aviser. F.eks. sendte B.T. en journalist og en fotograf til byen for at dække begivenhederne. Det prægede, i den første uge af strejken, avisens stof med helsides artikler og billeder fra havnen. Den 20. marts berettede avisen:

»Urolighederne i de jyske byer har bredt sig som en præriebrand. Det var i Kolding, tændstikken blev sat til, og i løbet af ganske få dage havde urobevægelsen bredt sig langs kystbyerne helt op til Randers.«

Avisen beretter videre, at det er de københavnske syndikalister der er på spil, og at ledende medlemmer af DKP, f.eks. Thøger Thøgersen, var blevet anholdt på vej til et møde i byen. Avisen bringer i den samme artikel et interview med politimester Aage Seidenfaden om forløbet af strejken:

(. . .) »- Har urolighederne været så alvorlige, som man har indtryk af?

- De har været ganske alvorlige, men i fredags var det værst.

Den daværende Venstre-regering, under ledelse af Niels Neergaard (1854-1936), satte Randers i undtagelsestilstand og sendte tropper fra Viborg og Århus til byen.

Da var det dragonerne deltog med blanke våben. Det er også rigtigt at dragonerne blev overfaldet af skarer, der havde lagt sig i baghold.

Fem dragoner blev ret alvorligt såret ved stenkast. Naturligvis blev også en del civile såret, men dem hører vi intet fra.»

Falske rygter

Det store emne i de følgende dages udgaver af B.T. var situationen på byens kommunale værker. Situationen var højspændt, fordi politimesteren havde uddelt et stort antal skydevåben til samfundshjælpen, der overtog det strejkeramte arbejde. Nu gik der rygter om, at de strejkende havde forsynet sig med disse våben, men det viste sig at være falske rygter.

Den 21. marts om aftenen gik gasforsyningen i stå, og mange mente at der var tale om sabotage af gasværket. Det viste sig også at være falske rygter, gasbeholderen var simpelthen tom, fordi de kommunale arbejdere havde forladt værket.

Da der igen kom gas i rørene, viste det sig, at den hårde frost gjorde at der kom »klumper« i forsyningen, og der gik derfor nogle dage før forsyningen var normal.

Den 24. marts berettede B.T. om, at den lokale amtmand var gået ind i sagen og havde, sammen med en kreds af borgere, holdt et møde med arbejdernes eksekutivkomité. Den bestod af Fællesorganisationens ledelse, som var udvidet med repræsentanter for de aktive arbejdere.

Stor-lockout

Politimesteren udtaler sig igen til avisen den samme dag med ordene, »at kampen nu ikke mere bølger frem og tilbage. Den er indtrådt i skyttegravsperioden, hvor den ligger fast. Hvor hver har taget sin stilling.«

Sideløbende med generalstrejken i Randers var hele landet ramt af stor-lockout. Der blev foretaget en del forligsbestræbelser, men især arbejdsmændenes leder M.C. Lyngsie satte sig på bagbenene, over kravene om lønnedgang og en længere arbejdsdag (8-timers arbejdsdagen var blevet gennemført ved overenskomstforhandlingerne i 1919).

Til de mere muntre indslag om brydningerne i arbejderbevægelsen hører et digt af *Ærbødigt* (signatur for Viggo Barfoed), der blev bragt i B.T. med overskriften »I Forbigående«:

*Jeg er Lyngsie. Jeg har briller på,
mine røde hår er næsten grå.
Mister skægget end sin fagre glød
- indeni er jeg bestandig rød.*

*Mine arbejdsmænd de følger mig,
så kan C.F. Madsen lægge sig.
Ej vi mækker lærke til den trolld;
Gud velsigne ham den bondeknold!*

*Han og Langkjær de skal sendes hjem
- I.A. Hansen han er li' så slem.
Skal vi ind på fredens skumle vej?
I.A. siger JA, men Lyngsie siger NEJ!*

*Jeg er Lyngsie, jeg er nr. 1,
med de andre er det ligefedt,
De en lygtepæl bør klynges i,
S. E. & O. Ærbødigt – Lyngsie.*

Arbejdskøbernes formand hed Hans Langkjær, formanden for *De samvirkende Fagforbund* (DsF) hed dengang C.F. Madsen, og I. A. Hansen var formand for *Dansk Smede- og Maskinarbejder forbund* (DSMF). Selvom tonen er humoristisk i digtet, siger det alligevel noget om den anspændte situation, som kombinationen af storlockout og generalstrejken i Randers fremkaldte overalt i landet.

B.T. indledte en artikel den 6. april med overskriften: »Lockoutens 51. de dag. 1 dag forberedes den endelige afgørelse – Rygterne om Lyngsies modstand.«

Afstemning

Det, der var under forberedelse, var generalforsamlingen i DsF, som skulle afgøre holdningen til forligsmandens mæglingsforslag. M. C. Lyngsie stemte, på arbejdsmændenes vegne, NEJ til forliget, men da de andre forbund stemte JA, var slaget tabt, og de strejkende måtte bide i det sure æble.

Søndag den 10. april: Med 2037 stemmer for og 140 imod besluttede arbejderne samme dag at stoppe kampen.

Den månedlange konflikt havde skabt et stærkt sammenhold mellem de strejkende arbejdere og skabt en stor solidaritet fra andre byers arbejdere, de handlende i Randers, fra husmænd og bønder i byens opland.

Men da arbejdsmændene stod alene i DsF, var det ikke muligt at opnå et tilfredsstillende resultat.

Alligevel havde kampen ikke været forgæves; den viste den vilje der var til at forsvare løn og arbejdsforhold i de krisetider der prægede årene efter afslutningen på Den 1. Verdenskrig.

Generalstrejken i Randers er meget lærerig for arbejderbevægelsen, fordi den viser borgerskabets falske sindelag. I tide og utide taler de om demokrati, grundlovens værdier osv., men når det kommer til stykket, er det den brutale magt der bliver brugt over for de kæmpende arbejdere.

Lars Ulrik Thomsen

PS. Forfatterens bog Hammer eller ambolt? om generalstrejken i Randers (se omtale andetsteds i bladet) er blevet anmeldt af redaktør Knud Mogensen i Amtsavisen den 4.1.18, og af Jørn Rudolph i Arbejderen den 16.2. og endelig af John Poulsen i Kommunist nr. 4-2018.

Venskabsforeningen Danmark- DDF Korea udtaler:

Stop USA's krigsøvelser i Korea

Amerikanske soldater i krigsøvelse i Sydkorea.

Bedst som der blæser en smule lunere vinde i Korea, har USA i dag [den 1. april. – Red.] igangsat krigsøvelserne Key Resolve og Foal Eagle i Sydkorea og farvandene ude for den koreanske halvø. Krigsøvelserne har et omfang svarende til mobilisering til en rigtig krig med 300.000 sydkoreanske og 23.700 USA-soldater forsynet med de mest avancerede amerikanske angrebsvåben, som skal øve militært angreb på DDF Korea i nord.

På foranledning af USA deltager Danmark også med et antal officerer fra Flyvevåbnets Taktiske Stab sammen med en række andre af USA's tætteste allierede i krigsøvelserne for at give øvelserne et skær af »verdenssamfundet imod Nordkorea.« Krigsøvelserne var oprindeligt planlagt til afholdelse med start i februar, men blev udsat for ikke at forstyrre afholdelsen af Vinter OL i Sydkorea med nordkoreansk deltagelse, som lykkeligt blev en igangsætter for den nye Nord-Syd dialog. I stedet

for at give den nye fredeligere udvikling i Korea en chance tromles de USA-ledede krigsøvelser nu igennem.

Venskabsforeningen Danmark-Den Demokratiske Folkerepublik Korea finder det højst malplaceret og uansvarligt, at USA sammen med Danmark og andre tætte USA-følgere nu afholder krigsøvelser i Korea, der kan få den spirende nord-sydkoreanske dialog til at bryde sammen. Derfor kræver vi, at USA som militært øverstkommanderende i Sydkorea øjeblikkeligt afblæser Key Resolve og Foal Eagle krigsøvelserne.

Vi opfordrer samtidig den danske regering til at ophøre med at medvirke til at puste til ilden ved krigsøvelses-deltagelsen, bedst som nye og fredeligere tider måske er på vej i Korea.

Anders Kristensen
formand

I anledning af afdøde præsident Kim Il Sung's 106-årsdag (koreanerne lægger stor vægt på mærkedage, og de behøver ikke være runde) skrev Danmarks Kommunistiske Parti bl.a.:

To the Central Committee of the Workers Party of Korea

In the Communist Party of Denmark, we fully support the Korean people's right to choose its own future and we trust that you will one day succeed in paving the way for lasting peace in Korea with no imperialist interference.

We acknowledge the recent progress on the path to peace in the region and to reunification as a consequence of this year's responsible decision regarding participation of the DPRK in the Winter Olympic Games in Pyeongchang in South Korea, as well as the generous invitation from Chairman Kim Jong Un to a new phase of North-South dialogue between the leaders of the DPRK and South Korea – and even an invitation to an unprecedented dialogue between the leaders of the DPRK and the USA, providing renewed hope of a world of peaceful co-existence of independent nations on equal terms.

Annonce:

Cuba-rejse i kulturens tegn

9. november til 24. november 2018

Dansk-Cubansk Forening arrangerer i 2018 en cubatur med kunst som hovedtema i samarbejde med 2 dejlige cubanske kunstnere Grisell Ofelia Rivera fra Havana og Grettel Arrate Hechavarria fra Santiago de Cuba, som har været i Danmark i 2017 og udsmykket plankeværker og mure med deres dejlige kunst.

Rejsen går til Havana, den pulserende brændende sensuelle by under den tropiske sol, hvor vi skal besøge kunstneren Grisells værksteder, både malerkunst og keramik. Herudover besøger vi »banken« med Asger Jorn-malerierne, kunstgaden Hammel med gavlmalier og skulpturer af Salvador Escalona, med søndagsmusik og dans og hans kunstværksted, Museo Nacional de Bellas Artes, bl.a. med udstilling af nutidige kunstnere, og vi aflægger besøg i Jarmanitas, hvor kunstneren Fuster udstiller og har sit værksted. Vi vil mødes med forfatteren Leonardo Padura, hvis bøger er oversat til dansk, og hvis sprog er som musik og i beskrivelserne af Havana helt uforglemmeligt.

Med fly til Santiago de Cuba, hvor vi ser kunstneren Grettels værksted og mødes med kunsthøjskolen, som hun er leder af, og kunstforeningen i Santiago. Conservatoria de Musica arrangerer vi et møde med, ligesom vi skal opleve den skønne cubanske musik Salsa i byens mange spillesteder.

Med bus til Camagüey, byen med de mange torve, plaza'er, hvor vi vil opsøge den berømte Ballet de Camagüey. Vi snupper en overnatning i denne skønne by midt i Cuba.

Bus til Trinidad med lave huse, brostensbelagte gader, hvor vi mærker fortidens vingesus. En meget smuk og intens by. Vi overnatter 2 dage på hotel på en af Cubas mange dejlige tropiske strande.

Turen slutter i Havana, hvor vi arrangerer en tur til Cojimar, et lille fiskerleje, som Hemingway brugte til slappe af i og fiske fra. Øst for byen er der skønne stande og dermed mulighed for badetur.

På turen vil der blive rig mulighed for badeture og for at opleve den cubanske musik og den virkeliggjorte socialisme samt den utrolig store gæstfrihed og afslapethed, som det cubanske folk udviser.

I mødet med den cubanske venskabsforening ICAP vil der være oplæg om den aktuelle situation på Cuba.

Praktiske oplysninger

Turen kommer til at koste ca. 17.000 til 18.000 kr. inklusive fly København-Havana tur/retur, indenrigsfly Havana-Santiago de Cuba, busser, hotel med morgenmad. Herudover frokost eller aftensmad hver dag.

Tilmelding skal ske til Dansk Cubansk Forening, Høffdingsvej 10, 2500 Valby tlf. 38101550, gerne på mail post@cubavener.dk mærket »Kunstrejse 2018«. Kan også ske til rejselederne Kirsten Bindstrup, 40308803 mail kb@bindstrup.dk og América Labrador, 22319354 mail amecuba@live.dk.

Tilmelding skal ske inden 1. juli 2018. Da gruppen max. bør være på 20 deltagere, og da der er vist stor interesse for rejsen, vil det være en god idé at tilmelde sig snarest for at være sikker på at komme med.

Det er et krav, at deltagerne er medlemmer af Cubaforeningen, og hvis man ikke allerede er medlem, kan dette ske senest ved tilmeldingen. Årskontingent koster 300 kr. for enlige, 400 for par og halv pris for unge under 25 år og pensionister. Medlemmer får tilsendt *Cubabladet* gratis.

Evt. spørgsmål vedr. rejsen kan stilles til rejselederne Kirsten og América.

Det tredobbelte forræderi

Besættelsestiden rummer flere eksempler på forskellige former for forræderi. *Først og fremmest selve besættelsen*, som gennem hemmelige kontakter var cleared med Tyskland på forhånd.

Den danske overklasse så store muligheder i et felttog mod øst, der ville betyde store gevinster for industrien og udstrakte muligheder for landbruget.

Socialdemokratiet var også velvilligt stemt over for disse planer, hvad Thorvald Stauning gav udtryk for i flere taler og i sin medvirken til oprettelsen af tidsskriftet *Globus*. Det skulle bane vejen for koloniseringen af Østeuropa med billig arbejdskraft.

Regeringen ofrede tretten unge danske soldaters liv ved Frøslev, fordi det skulle se ud som om der blev værnet om landets frihed. Men falskspillet stod lysende klart, da den tyske flåde sejlede ind i Københavns havn, uden at der blev løsnat et eneste skud fra de talrige forter i indsejlingen.

Det andet forræderi var interneringen af godt 300 kommunister ved overfaldet på Sovjetunionen den 21. juni 1941. Dansk politi havde på forhånd udarbejdet udførlige lister over deres landsmænd, så da tyskerne beordrede arrestationen var alt klar.

Blandt de arresterede var Martin Nielsen, medlem af Folketinget og derfor ifølge Grundloven beskyttet af immunitet. Men borgerskabet har ingen hæmninger, når det gælder om at gradbøje Grundloven til egen fordel.

Ved sammenbruddet for samarbejdspolitikken i august 1943 blev kommunisterne udleveret til tyskerne og sendt videre til udryddelseslejre, f.eks. Stutthof nær Danzig (Gdansk).

Opholdet i de tyske koncentrationslejre betød døden for mange af de internerede, alene på dødsmarchen fra Stutthof i foråret 1945 døde der 22 danskere. Det var regulært slavearbejde i lejrene med lange arbejdsdage og en kummerlig kost, en tynd roesuppe og en humpel brød hvis det gik højt.

Det tredje forræderi var hærens forsøg på at stoppe modstandsbevægelsens forsyninger med våben og ammunition. Det blev afdækket under retssagen mod Martin Nielsen og Land og Folk i 1960, der var anlagt af general Hjalff, der var medlem af Den lille Stab under besættelsen.¹

Det der kom frem under retssagen er så grotesk, at man tror det er løgn og opspind. I strid med de aftaler der var indgået mellem Frihedsrådet og hæren, tilbageholdt hærens ledelse de våben, der skulle være sendt videre til modstandsfolkene.

Samtidig med at det skete, sendte hæren Holger Danske i kamp ved Helsingør, hvor modstandsgruppen skulle danne et brohoved for de danske styrker der kom fra Sverige, ved befrielsen i 1945.

Retssagen, der afslørede utallige former for undergravende virksomhed, betød også, at hæren likviderede deres egne offi-

cerer hvis de samarbejdede med modstandsbevægelsen.

Disse skændige forræderier er stort set ufortalt i skolebøgerne eller i mediernes skildring af besættelsen. Vi fodres med serier om det tapre borgerskab der kæmpede mod tyskerne, men den sande historie skal man til kommunisterne for at finde. F.eks. i Hans Scherfigs og Hans Kirks bøger.

Danmarkshistorien er særdeles lærerig, når det gælder overklassens forræderi gennem tiderne. Det gælder under pantsætningen af det danske rige til de holstenske grever i 1300-tallet, under Grevefejden i 1500-tallet, og som nævnt under besættelsen 1940-45.

Her har vi kimen til en forståelse af det der foregår i nutiden, med udsalget over for EU af vores nationale selvstændighed.

Jens Otto Krag, der var med i tidsskriftet *Globus* under besættelsen, fortsatte sit kollaboratørarbejde op til folkeafstemningen om EF i 1972. Med løgne og stort opsatte annoncer i dagspressen, lokkedes folk til at stemme *ja* til dette enorme bureaukrati og dødsensfarlige monopolvælde.

Vi må lære af historien og forstå, at den ikke er en samling tilfældige begivenheder, men et resultat af klassekampen og dens lovmæssigheder.

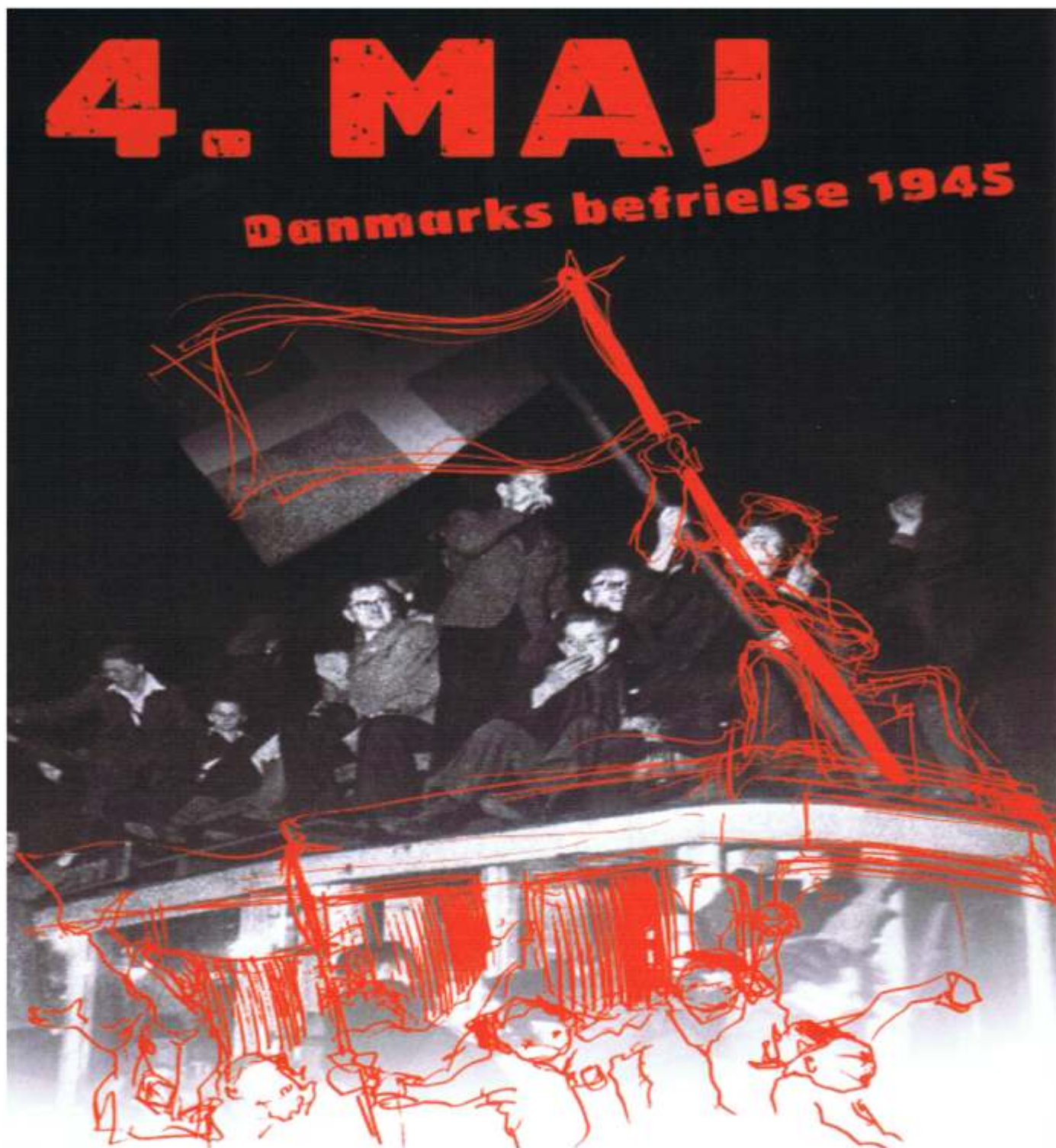
Lars Ulrik Thomsen

Note:

¹Alle oplysninger i dette afsnit er hentet fra *Processen mod Land og Folk*, Erik Nørgaard, Nordisk Bogforlag 1973.

De danske kommunister var internerede i KZ-lejren Stutthof fra 1943 til 1945. Da Den røde Hær nærmede sig Stutthof blev fangerne sendt ud på dødsmarchen, der kostede 22 danskere livet. (Foto: Wikimedia Commons)

Fakkeltog mod racisme, nazisme og fremmedhad
Halmtorvet 19.30

Taler: Carsten Andersen, Nej til Krig og Terror, Aarhus

Musik: Bowdashes

Taler: Niels-Erik Hansen, Asyladvokat

Afspilning af Frihedsbudskabet

Fakkeloptog ad Gasværksvej, Istedgade til Otto Krabbes Plads

Arrangør: 4. Maj-Initiativet, Vesterbro
<http://4maj.dk/>

Rentekapitalismen

Bog anmeldelse af Terkild Marker

Karen Helveg Petersen starter i Afrika. Og overalt i bogen vender hun tilbage til Afrika. Hendes udgangspunkt er arbejdet med økonomi og andre samfundsproblemer i afrikanske lande. Hun leverer på nogle punkter et forsvar for Marx, men den røde tråd er økonomi og samfundsforhold i dét, som man eufemistisk kalder udviklingslandene.

Hvad jeg især godt kan lide ved bogen er, at forfatteren forsøger at kombinere beskrivende passager med konkrete fakta med passager med abstrakt teori. En abstrakt teori er svær at fordøje uden et sæt illustrerende konkrete fakta; et mylder af konkrete fakta er svære at finde rede i uden en abstrakt teori.

Karen Helveg Petersens bog er velskrevet; der er ingen passager i bogen, der er sprogligt ufordøjelige. Dette betyder dog ikke, at det er en nem bog. Forfatteren kræver noget af læseren. Enkelte steder kræver hun dog for meget. Der er flere steder i bogen, hvor forfatteren på 4-5 linier gør sig færdig med noget, hvor den almindelige læser ville have brug for en forklaring på måske en halv side.

Marx

Karen Helveg Petersen opfatter Marx som én af de klassiske (»borgerlige«) økonomer. Sådan forstår jeg ikke Marx. Det er rigtigt, at dén økonomiske teori, som Marx fremlagde i *Kapitalen*, var en lettere modificeret version af de klassiske borgerlige økonomers teori; men dét Marx producerede var ikke en økonomisk teori, men en kritik af en økonomisk teori. I de fleste sammenhænge er denne distinktion irrelevant. Så længe vi lever i et kapitalistisk samfund, så vil logikken fra de klassiske borgerlige økonomer forvride politiske beslutninger, produktionsbeslutninger og forbrugsbeslutninger. Men i dét øjeblik vi begynder at tænke i at opgive kapitalismen og indføre en anden form for økonomi, så er vi nødt til at opgive forestillingen om Marx som én af de klassiske borgerlige økonomer.

Mit eget kendskab til *Kapitalen* er begrænset. Jeg har naturligvis læst alle tre bind, men jeg har kun færdigfordøjet halvdelen af første bind. Det betyder, at jeg nok genkender henvisningerne til tredje bind hos Karen Helveg Petersen, men jeg mangler dén fortrolighed, som jeg har med dele af første bind.

Der er en lille Marx-renaisance i gang for tiden. Karen Helveg Petersens bog er et velkomment bidrag til denne renaissance. Jeg håber, at se andre bidrag både fra hende og andre forfattere i de kommende år.

Sarkasme og modvilje

Karen Helveg Petersen kan ikke fordrage Thomas Piketty. Jeg har selv læst hans bøger, som jeg opfatter som en tilforladelig opremsning af historiske data. Interessant nok, men jeg forstod

aldrig pointen.

Karen Helveg Petersen har en god del sarkasme, hun skal have ud. Noget af hendes sarkasme er faktisk morsom, men enkelte steder er det lige ved at være for meget.

I forfatterens forord nævner hun selv sin sarkasme. Ikke desto mindre bør hun i mild grad kritiseres for sin nogle steder lidt for påfaldende og omfattende sarkasme.

Karen Helveg Petersen

Og ellers

Jeg kan stærkt anbefale bogen. Den er ikke totalt fejlfri, men hvilken bog er det?

Der mangler et stikordsregister. I en bog som denne er det en alvorlig fejl.

Karen Helveg Petersen: *Rentekapitalismen; Økonomisk teori og global virkelighed*; Forlaget Frydenlund. 393 sider (siderne 23-427 minus 11 blanke sider). Pris: 299 kroner.

DKPs butik i København har bogen. Den kan også bestilles i postordre hos Birgit Unnerup (tlf 61 71 77 84 eller email bu@havenshelte.dk)

Nyt om de spaniensfrivillige

Boganmeldelse af Henrik Stamer Hedin

Man skulle ikke synes, der var nogen mangel på bøger om Den Spanske Borgerkrig og de danske kommunister (og andre), der deltog i den på republikkens side i forsvaret mod det Franco-fascistiske og monarkistiske oprør og kom hjem som helte – eller slet ikke kom hjem. »Og finder du døden derned i kampen for frihedens sag...« Det var der mange, der gjorde, og det var ikke de ringeste.

Morten Møller

Nu er der så kommet en bog til. Den er skrevet af Morten Møller, der bor i Svendborg og arbejder som lærer på Sydfyn, men også er en anerkendt forsker. Han er 40 år gammel og har altså ikke selv oplevet borgerkrigen og ikke engang Franco-fascismen, men har forsket i arbejderhistorien, ikke mindst den kommunistiske strømningens historie; han har bl.a. skrevet »meget roste« (Gyldendals forfatterprofil) biografier af de kommunistiske modstandsfolk Mogens Fog og Børge Hou-

mann. Hans nye bog bærer den noget overraskende titel *De glemtes hær* med den ved første blik mere oplysende undertitel »Danske frivillige i Den Spanske Borgerkrig«. Det skal siges med det samme, at det er en grundig, umiddelbart spændende og letlæst indføring i de danske spaniensfrivilliges historie.

Møller går seriøst til sit emne. På de godt 400 sider gennemgås optakten, krigens udbrud midt under festlighederne i Barcelona i sommeren 1936 ved åbningen af den alternative Folkets Olympiade (alternativ i forhold til de officielle Olympiske Lege i Berlin, der af nazisterne var gjort til et fascistisk propaganda-show), rekrutteringen af de frivillige og deres organisering i de Internationale Brigader under ledelse af Komintern og med bistand fra Sovjetunionen og hele den kommunistiske verdensbevægelse; vi følger et større antal danske (og andre skandinaviske) frivillige, deres bevæggrunde til at deltage (ikke altid politiske) og deres rejse gennem et Europa, hvor fascismen allerede havde godt fat, på cykel eller med skib eller andre transportmidler, deres reaktioner på tilværelsen i det fjerne og eksotiske land med den uvante kost; vi læser med i deres dagbøger og deres breve hjem, lider med dem ved fronten og på de lange transporter i sult og enten kulde eller varme, ofte uden at kende målet med rejsen; vi er med i slag efter slag, i fængslet, hvor en del havnede som følge af desertering eller andre brud på den militære disciplin, som de måske ikke var helt forberedt på hjemmefra, ved det endelige nederlag efter den fejlslagne Ebro-offensiv for netop 80 år siden til sommer og de Internationale Brigaders efterfølgende opløsning og hjemsendelse; og vi

hører, hvordan det går efter heltemodtagelsen på Københavns Hovedbanegård, hvordan mange går ind i frihedskampen, men nogle få til den modsatte side og ender i Frikorps Danmark.

Og her er vi ved titlens gåde. »De glemtes hær« er dem, der ikke svarede til den »ensidige« kommunistiske fortælling om en heroisk og målbevidst kamp for friheden. Det er klart, at der blandt dem, der meldte sig, var både drukkenbolte, eventyrlere og mere eller mindre subsistensløse og også nogle, der bare ville væk hjemmefra, og det er dem, bogen fokuserer på. Men det er heller ikke overraskende, at det ikke var *dem*, man hyldede ved heltemodtagelsen på Hovedbanegården eller i den senere »myte«.

Selvfølgelig er *deres* historie også en del af historien. Nu er den så fortalt, og det er gjort både grundigt og medrivende.

Bogen er rigt illustreret og forsynet med et omfattende noteapparat, der både præsenterer og diskuterer de mange forskellige kilder, forfatteren har benyttet sig af.

Morten Møller, *De glemtes hær – Danske frivillige i Den Spanske Borgerkrig*. Gyldendal, 416 sider. Vejledende udsalgspris kr. 299,95.

Ny bog:

Hammer eller ambolt?

For snart 100 år siden udspandt der sig en konflikt i Randers, som påkaldte sig hele landets opmærksomhed. I protest mod arbejdskøernes krav om 10-15 % lønnedgang og opgivelse af 8-timers dagen besluttede arbejderne at etablere en generalstrejke, der omfattede alle organiserede arbejdere i byen. Begivenheden er omtalt andetsteds i bladet i en kronik af *Lars Ulrik Thomsen*, der også har udgivet en bog om emnet. Forfatteren udtaler:

»I de artikler og bøger, der hidtil er udgivet om konflikten, spiller det landspolitiske en underordnet rolle. Det vil jeg forsøge at rette op på, fordi man ikke kan forstå generalstrejken som en lokal begivenhed, men kun som en del af et større hele, hvor nationale og internationale forhold også spiller ind. Først i denne sammenhæng forstår vi konfliktens muligheder og begrænsninger ud fra de daværende forhold i samfundet.

Bogen analyserer kampens forløb og udvikling, og ud fra disse erfaringer forstår vi de lovmæssigheder, som gælder under kapitalismen, og deres virkninger. Det er ikke spørgsmålet om et tilfældighedernes spil, men en lang udvikling, hvor kampens erfaringer bliver bearbejdet på et stadig højere niveau.«

Billedrækken fra øverste venstre hjørne: 1. Dragoner i byens gader. 2. Jernbanevognen der ødelagde landgangsbroen til "Jensine". 3. Betjente og soldater patruljerer på havnen. 4. Politimester Aage Seidenfaden. 5. Kampen på havnen den 17. marts, af Herluf Bidstrup. 6. Sekretær i Arbejdsmændenes Fagforening Martin Nielsen.

Hammer eller ambolt? er udkommet på forlaget Populi den 1. januar 2018.

Baseret på pressemeddelelse

Kærlighed i krig og kaos

Bog anmeldelse af Terkild Marker

Aksel Carlsen fortæller sine forældres historie i denne flot komponerede bog. Bogen er stykket sammen af materiale fra forskellige skriftlige (trykte som utrykte) kilder. Dele af bogen bygger dog også på Aksel Carlsens egne erindringer om forældrene, der fortalte gæster brudstykker af deres livshistorie.

Forældrene mødtes i Tyskland i 1943. Hun var tvangsdrejet arbejdskraft fra Ukraine. Han var en lidt mere frivillig almindelig arbejder fra Danmark. Ingen af parterne var der dog helt frivilligt.

Dette er hverken en historie om de store linier i anden verdenskrig eller om de mest grufulde episoder i verdenskrigen. Ikke desto mindre vil denne bog vise dig nogle facetter af dette grusomme æventyr, som vil fylde dit samlede billede lidt bedre ud.

Selv om det ikke er én glidende fortælling – Aksel Carlsens forældre skiftes til at fortælle – så betyder dette skifte mellem fortællere ikke, at fortællingen føles som en serie af brud.

Bogen kan med fordel læses som skønlitteratur. Der er ingen analyser i bogen, kun beskrivelser. På trods af bogens skønlitterære kvaliteter er der formentlig meget lidt fiktion i historien om Aksel Carlsens forældres dramatiske liv.

Netop fordi bogen kan læses som et stykke skønlitteratur, vil jeg afholde mig fra at sige mere om den.

Hvis vi ikke havde været i april, ville jeg have foreslået bogen som en mulig julegave til et familiemedlem, der ikke nødvendigvis behøvede at være socialist.

Aksel Vladimir Carlsen: *Kærlighed i krig og kaos; Dusja og Eriks rejse fra Nazityskland til Danmark og Sovjet*; Forlaget Frydenlund 2018. Pris: 299 kroner.

DKPs butik i København har bogen. Den kan også bestilles i postordre hos Birgit Unnerup (tlf 61 71 77 84 eller email bu@havenshelte.dk)

Augustoprøret 1943

I år er det 75 år siden at Danmark gjorde oprør mod den tyske besættelsesmagt. Centrene for *Augustoprøret* 1943 var Esbjerg (9.-11. august), Odense (18.-23. august), Ålborg (23.-29. august) og Århus (26.-29. august), men der var også folkestrejker i mindre byer rundt i landet.

Myndighederne søgte forgæves at skabe ro ved at sætte politiet ind, men i Odense opnåede politiet kun at blive genstand for demonstranternes vrede. Den 19. august i Asylgade væltede den ophidsede mængde et af salatfadene.

Det bemærkelsesværdige ved Danmark var, at vi var et af de lande hvor det var muligt at forene sabotagen mod livsvigtige forsyninger af materiel og fødevarer til den tyske hær med en nyskabelse – *folkestrejken*.

Den omfattede alle erhverv; private virksomheder, offentlige institutioner og forretningsdrivende. Alle byer, der var omfattet af strejken, var lukket fuldstændig ned i den tid, den varede.

Det nye var også, at for første gang i danmarkshistorien trådte arbejderklassen ind på den historiske scene og tog ledelsen af modstandskampen. En ledelse, der kun var mulig gennem det illegale DKP og Danmarks Frihedsråd.

Dette billede symboliserer mere end mange andre den 29. august 1943. Artilleriskibet Peder Skram blev sænket, mens andre af flådens skibe sejlede til Sverige.

Som en markering af jubilæet vil jeg foreslå, at *Skub* bringer et særnummer i august med reportager og analyser og sætter datidens kamp for frihed og selvstændighed ind i en nutidig sammenhæng.

Lars U. Thomsen

En norsk hædersmand

Nordahl Griegs liv (1902–43) var enestående. Som sømand besøgte han Afrika og Australien. Studerede i Oxford og tog filologisk embedseksamen fra universitet i Oslo. Rejste som journalist til bl.a. Grækenland, Kina, Sovjetunionen og Spanien. Forfatter til flere bøger, skuespil og en rig produktion af digte, særlig fra besættelsestiden.

I 2012 skrev jeg den første artikel »Nordahl Griegs indsats for freden«. Den kom også i det norske blad *LO-Aktuelt* i 2014. Den blev bragt som kronik i flere danske aviser: *Arbejderen*, *Fyens Stiftstidende*, *Flensborg Avis* og *Randers Amtstavis*. I 2015 kom den i det engelske tidsskrift *Communist Review* (CR) i en udvidet udgave med titlen »Nordahl Grieg's Commitment to Peace«.

I april i år udkommer den i det australske tidsskrift *Australian Marxist Review* (AMR) i en tilsvarende udgave, med en dedikation til alle dem der ofrede livet i flåden, luftvåbenet og hæren under 2. Verdenskrig i kampen mod fascismen.

Lars U. Thomsen

PS. Artiklen er også medtaget i bogen Frihedskampe gennem tiderne der udkom i 2013.

Gerd og Nordahl Grieg i Amerika i 1941.

**Horserød-Stutthof foreningen
ønsker alle vores medlemmer,
samt støtter en god 1. maj ved
Arbejdernes Internationale
kampdag.**

**Vi er i Fælledparken/København
med vores telt på RØD 1. MAJ.
Nej til krig og kampfly. Bekæmp
nazisme, fascisme og racisme.**

GOD 1. MAJ

**STOP USA'S BLOKADE OG KRIGS-
KONFRONTATIONEN I KOREA!**

USA UD AF KOREA!

**STØT NORD-SYD DIALOGEN I
KOREA!**

**STØT DEN SOCIALISTISKE
OPBYGNING I KOREA!**

**STØT KOREAS UAFHÆNGIGE OG
FREDELIGE GENFORENING!**

**STYRK DEN INTERNATIONALE
SOLIDARITET!**

**VENSKABSFORENINGEN DANMARK -
DEN DEMOKRATISKE FOLKEREPIBLIK
KOREA**

dk-korea@inform.dk - www.dk-korea.dk

GOD 1. MAJ

Vi ønsker kammerater, abonnenter,
samarbejdspartnere og støtter en god
kampdag 1. maj.

Kommunisterne siger:

- Nej til regeringsindgreb i OK18
- 30 timers arbejdsuge
- Lavere pensionsalder

Styrk den internationale solidaritet

**Kommunistisk Parti
i Danmark**

**Månedssbladet
KOMMUNIST**

Produktiv & bæredygtig SOCIALISME

God 1. maj

www.cubavener.dk

**Alle kammerater og venner ønskes en
rigtig god, rød og fornøjelig 1. maj !!!**

**God kamp for fred, social oprustning
og socialisme ønsker
DKP, Hovedstadens distrikt**